Tizenhatodik évfolyam. 158-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fil. minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Szombat, julius 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A vasutasok.
Biró a miniszter ellen.
Agyonszurt aradi önkéntes.
Szerelmi dráma Nádason.
Falkainál 36,000 koronát találtak.
Kifosztott ékszerüzlet.
Agyonlövetés helyett mástól évi börtön.
Egy szélhámos gróf.
Bünös szerelem.
A hódmezővásárhelyi főispán ügye.
A Szelle-csőd fejleményei.
Arad — az öngyilkosok városa.
A kormányozható léghajót feltalálták.
A kispap szerelme.
Fürdőélet.
Tárca: Válasz egy levélre. Irta: Gömbösné-Galamb Margit.
Csarnok: A halhatatlanság. Irta: Pekár Gyula.

A vasutasok.

Arad, julius 12.

Az államtisztviselők, helyzetük javitására irányuló kérésüket még hivatalos formában be sem nyujtották illetékes helyeken, s a pénzügyminiszter Körmöcbányán tett nyilatkozatával nemcsak elitélte már az országos mozgalmat, de előre is kifejezte annak sikertelenségét.

Az államtisztviselők bizonyára fájlalják és méltán, eme nyilatkozatot, de kérésük jogos voltának tudatában nem fognak azzal megelégedni. Küzdeni fognak mindaddig, a mig az állam, a m. kir. pénzügyminiszter kénytelen lesz belátni, hogy még a „*nincs*“ szónál is van egy hatalmasabb, kényszeritőbb: a „*kell.*“

Köztudomásu dolog, hogy a m. kir. államvasutak mintegy 5000 főből álló tisztviselői kara is országos mozgalmat inditott sanyaru helyzetének javitása és egy eddig még egyáltalán nem létező szolgálati pragmatikának megalkotása ügyében.

Ezen mozgalom oka és célja igazságos, mert az államvasuti tisztviselők szerepe az államiélet tevékenységében lényegesen külömbözik az állami tisztviselőkétől.

Ha áttekintjük Magyarország fejlődéstörténetének legutóbbi félszázadát, lehetetlen elvitatni, hogy eme munkának fényes eredményében egyik legjelentékenyebb szerep a vasut-intézetnek jutott.

Müködése eredményeit és hatásait felesleges külön és részletesen ismertetni, beszélnek azok maguk. De hogy a vasut ily kiváló sikerrel teljesiti feladatát és ma már a legjelentékenyebb államhatalmi tényezővé vált, annak eszközei elsősorban és főleg maguk az államvasuti tisztviselők. Ovék az érdem, de jutalom és elismerés nélkül. Eme derék tisztviselői kar fontos feladatának teljes tudatában önzetlen becsületességgel felelt meg nehéz hivatásának. Mig egyrészt emberfeletti erővel teljesiti felelősségteljes, fárasztó szolgálatát, nem ismerve az állam és közönség érdekében a nappal és éjjel közötti külömbséget, másrészt nemcsak az államnak szolgáltat évenként jelentékeny jövedelmet, de reá van bizva állandóan a nagy közönség százezreinek élete és vagyona. Ilyen funkciót az államtisztviselők egyik része sem végez, de nem is végezhet.

Mégis az államvasuti tisztviselők az állam legmostohább gyermekei. Miért? Nem kiván-e tőlük az állam hosszu idő alatt sok költséggel és fáradtsággal megszerezhető minősitést? És mivel végeznek kevesebb és könnyebb munkát, mint akár a katonák, akár derék postásaink?

Ezzel szemben illetményszabályzatuk egyszerüen nevetséges, előhaladásuk pedig siralmas. Hogy is képzelhető, hogy egy harminc év óta változatlanul érvényben levő illetményszabályzat a mai viszonyoknak megfelelhessen.

Azt hisszük, hogy ezt szükségtelen is bővebben interpretálni. Szolgálati szabályzatuk pedig elmaradottságban a katonai biráskodás mögött áll és egyszerüen absurdum.

Jogi helyzetük a legrendezetlenebb; mikor valami őket illető jogról lenne szó, akkor *magánhivatalnokok*, mikor kötelezettségről van szó, akkor *államhivatalnokok*, egyébként pedig — *közhivatalnokok*.

Elég a példákból. Itt nem segit a puszta jóindulat, a kérés jogosultságának méltatása, elismerése, itt segiteni kell tettel, mert végre is mindennek van határa, a küzdésnek és nélkülözésnek is és az állam nem döntheti nyomorba leghasznosabb tisztviselőit.

Ha tehát az állam tőlük továbbra is hasznos és tisztességes munkát kiván, adja meg nekik azt, ami őket jogosan megilleti és ne várja be, mig az elégedetlenséget az elkeseredés váltja fel.

Eppen azért a magy. kir. államvasutak tisztikara nem vonatkoztathatja ma-

TÁRCA.

Válasz egy levélre.

Irta: Gömbösné-Galamb Margit.

Két hét óra tartogatom elzárva a sorait, asszonyom, s csak ma vagyok abban a helyzetben, hogy felelhessek levelére, amely engem mélyen meghatott, és kissé zavarba is hozott. Hosszu idő után, hogy kezembe veszem a tollat, legelőször is annak a kötelességnek akarok eleget tenni, a melyet az ön lelkéből felém áradó bizalom rótt reám.

Sohasem láttuk egymást, csak az irásaimból ismer valamelyest, s most, teljes hittel az idegen iránt, elmondja bánatát, és vigaszt, tanácsot kér. Hogy ennyire tud bizni egy ismeretlenben, az a lelke nagy becsületességére vall; de a levélnek minden sora, minden szava arról beszél nekem, hogy érzéseivel utvesztőbe tévedt, s hogy egymagában nem tud rátalálni a kivezető utra.

Engedjen meg egy beismerést: hibásnak érzem magam a hosszu hallgatásban. De törékeny, gyönge vagyok magam is, néha -- minden ok nélkül — fáradtnak érzem a lelkem, homlokom. Akkor aztán kiállok a sorból, s messziről, az érzések és gondolatoknak egy másik világából nézek az életre, erre a nagy chaoszra, amelyből nem tudom, talán nem is akarom tisztán kiválasztani a szint és árnyalatot, és idő kell hozzá, mig a felverődő hangok legalább az idegeimig érnek el, mig megtalálom a régi nyomot, a melyet utolján tiportam a föld porá a.

Ne vegye tehát részvétlenségnek, hidegségnek, hiszen nemcsak megtiszteltek a sorai, de mélyebb érzéseket is bontogattak szivemben. A válaszomat pedig ugy adom, amint kivánja, hogy „olvashassa boldog vagy szomoru ember, de akinek szól, azt ne tudja meg belőle senki.“ Nem fogja megtudni senki, legyen nyugodt, csak annak a szép, bánatos levélnek csüggedtlelkü irója . . .

Belemélyedve e vallomásokba, amelyek teljesen feltárják előttem a benső világát: meghatva gondolom el, hogy mennyi küzdés, szenvedés van a földön, és hogy mennyire fáradt lehet szive, hogy el nem birja már egymagában keresztjét és hozzám jön, hogy megemeljem egy pillanatra azt és belássam: nem viheti tovább . . .

Az ismeretlen irás — mert annyiszor átfutotta tekintetem — ismerős már nekem, és tanulmányozván a korrekt, biztos vonásokat: egy-egy pillanatra megjelenik képzeletemben irójuk halovány arca. Elképzelem a lakását is, amit annyi szeretettel irt le nekem, hogy ismerjem a kertet, amelyben él: láttam gondolataimban ott a „kék szobában“ iróasztalára hajolt alakkal, amint megirta ezt a levelet, s szinte láttam azt is, hogy egy-egy percre megakadt a tolla, mintha habozva tünődnék rajta, ha nem meggondolatlanság-e, hogy feltárja előttem szivének minden titkos ajtaját, — nem szentségtörés-e, hogy bevezet egy idegent érzéseinek szentélyébe, hogy az meglássa ott, hogyan siratja meg „a föld utolsó rajongója“ a — pusztulást . . . Aztán hirtelen, gondolkodás nélkül, mintegy félelme, kényszere annak, hogy tuláradt lelkének zsilipjét keresztülszakitja az ár: ir gyorsan, izgatottan s fényes szemekkel futja át a tömött, sürü sorokat.

A betük fölött látom a kezét is, azt a fehér, érzékeny kezet, amelyről — mióta olvasta a Fuocot, amelyben Stelio Effrena ugyanazt mondja nővéréről Foscarinának — le meri irni, hogy minden fájdalmát azokban érzi, legjobban, mintha ujjai hevében volna a szive, „mintha azok lennének a lelke gyökerei.“

Es szomoruságra hajló lelkemmel simogatom meg haját, fáradt homlokát, mint a hogy megsimogattam tekintetemmel a betüit is, de azt nem tudom, ha visznek-e magukkal e sorok vigasztalást abba a magányos kis kastélyba ott a fenyvesek között, ahol „elmult már mind a két tavasz, s az egyik, az életé — visszahozhatatlanul“ . . .

Azt látom mindegyik szavából, hogy rajongó a lelke. Megértem, könyesszemü asszony! Van hozzá joga is, mert fiatal és szabad. Félig gyermek volt még, mikor asszony

Mai számunk 12 oldal.

gára a pénzügyminiszter körmöcbányai nyilatkozatát, mert a vasutasok más szempontok alá esnek, mint az államtisztviselők.

A vasutasok maguk keresik meg a milliókat, melyeknek egy csekély részével jogos kérésük teljesithető, de azonkivül az államnak számos mód áll rendelkezésére, melylyel azt bárminemü érdek veszélyeztetése és jog megsértése nélkül teljesitheti, — ha akarja!

Azért az államvasuti tisztikar folytassa méltóan megkezdett munkáját, mert feljajdulása bizonyára nem fog süket fülekre találni.

A szolgálati pragmatika pedig nem kerül pénzbe. **Egy volt vasutas.**

Biró a miniszter ellen.

Budapest, julius 12.

Jogászkörökben sokat beszélnek egy törvényszéki biró panaszáról melylyel közvetlen fölöttes hatóságához, az itélőtáblához fordult — az igazságügyminiszter ellen. *Kisfaludy* Miklós veszprémi biró panaszt tett a győri itélőtáblánál azért, mert a *miniszter illetékes fegyelmi hatósága mellőzésével* leiratban megalázóan *megrótta* őt, noha az elmult esztendőben az összes részére kiosztott ügydarabokat elintézte. Minthogy — ugymond, — nincsen szolgálati pragmatika, mely lehetségessé tenné, hogy a miniszter sértéseért elégtételt kaphatna, az 1891. XVII. törvénycikk alapján panaszt tesz, kérve, hogy irjanak föl ily törvény hozásáért, amely a birói függetlenséget biztositó törvény végrehajtását szabályozza, a birókat a tulterheléstől megmenti és fizetésüket emeli. A jelentés, mely a panasz hirét hozza, megjegyzi még azt is, hogy a biró *panaszát valamennyi törvényszékkel közölték.*

A kommentárok melyek e panaszt kisérik, mind megegyeznek abban, hogy ez a panasz *különös.* Bizonyos, hogy ilyen eset gyakorlatunkban még nem fordult elő. Igy tehát először az a kérdés merül fel: volt-e joga a miniszternek megrónia a birót? Törvényeink szerint a törvényszék adminisztrativ vezetése a törvényszék elnökét illeti meg, a *közvetetlen adminisztrativ felügyeletre pedig az illető Itélőtábla elnöke* van hivatva. De ugyancsak törvényeink szerint a biróságok, nevezetesen azok ügyvitele és gazdasági működése felett a *legfőbb felügyeletet* az igazságügyminiszter gyakorolja. És éppen az 1891-iki VIII. törvénycikk mondja ki, hogy ez a főfelügyelet magában foglalja azt a jogot is, hogy a miniszter a felügyelet körébe tartozó minden intézkedését közvetlenül is megteheti. Vagyis a miniszter közvetetlenül őrködik a pontos ügyvitel fölött s a tapasztalt hiányok orvoslásáról, megtorlásától közvetlenül is intézkedhetik. Természetesen a miniszter ezt a felügyeleti hatóságát csak mint adminisztrativ felsőség gyakorolja, a *birói joghatóságba,* a peres és a peren kivüli *jogügyek független elintézésébe bele nem avatkozhatik.* Hiszen éppen ebben van lerakva a birói függetlenségnek legfőbb biztositéka.

Már most az a kérdés, miben látja sérelmét Kisfaludy Miklós biró: a miniszter leiratában-e, avagy magában a törvényben, mely a minisztert felügyeleti hatóságának ily közvetetlen módon való gyakorlására feljogositja. Az esetről szóló jelentés nem világitja meg eléggé e tekintetben a panaszt; de minthogy a panasz uj törvény meghozásának, illetőleg a mostani törvény szabályozásának akcióját is sürgeti, ugy látszik: mégis a *törvényt* látja hiányosnak, illetőleg a törvény ellen van az a kifogása, hogy nem biztositja eléggé a biról függetlenséget.

Nem bocsátkozunk most bele abba: jogosan cselekedett-e a győri itélőtábla akkor, mikor ezt a panaszt megküldte valamennyi törvényszéknek — csakis a dolog meritumával foglalkozunk, s ez az, hogy egy biró függetlenségének sérelmét látja a miniszter közvetetlen figyelmeztetésében, illetőleg megrovásában. Es ebben lehet valami. Elvégre az adminisztrativ és érdemleges ellenőrzés közt nagyon is uszó a határ. Ha például megrovás éri a birót, mert az ügydarabjai elintézésében igen sok a hátraléka s ha azért figyelmeztetik, hogy intézzen el többet, ez önkéntelenül is arra viheti a birót, hogy kevésbbé pontosan, kevésbbé gondosan és alaposan intézze ügyeit. Szóval: az ilyen megintés, figyelmeztetés például, ha magától a minisztertől ered, bizonyos mértékben nyomást gyakorolhat a birói függetlenségre, melyben az ügyeknek a biró jogérzése, gondos és alapos megfontolás utján való elintézésének joga és kötelessége is foglaltatik.

Jellemző és nagyon idevág *Csemegi* Károlynak, büntetőkodexünk nagynevü megalkotójának egy kijelentése. Mikor Csemegi Károly az ő büntetőtörvénykönyvének életbelépése után a kuria második büntetőtanácsának élére lépett, a magaalkotta törvény alkalmazásában oly aggodalmas gondossággal és alapossággal működött, hogy az ügyek elintézésében bizony nagy restancia mutatkozott. *Fábry* István, a legfőbb törvényszék elnöke ezért megintve Csemegit, sürgette, hogy intézzen el többet. Erre *Csemegi* igy válaszolt:

— *Mint biró megesküdtem, hogy lelkiismeretesen fogok itélni, de arra nem, hogy nem lesz hátralék.*

Kisfaludy Miklós veszprémi biró panasza tehát egy tekintetben feltétlenül helyes irányra mutat, s ez az, hogy kivánatos, hogy a miniszter a maga felügyeleti hatóságát csak a legritkább és legsürgősebb esetekben gyakorolja közvetetlenül. Megkivánják ezt azok a tekintetek, melyek a birói függetlenségnek féltve megóvandó megőrzését involválják.

TÁVIRATOK.

Transzvál.

Amsterdam, julius 12. A hollandi kormány bizalmas uton tudatta Krügerrel, hogy nem szivesen látja utazásait az országban és különösen azt, hogy egyes városokban izgató beszédeket tartott a lakossághoz. A kormány kijelenti, hogy Krüger ezáltal kellemetlen helyzetbe hozhatja Hollandiát Angliával szemben, a mely utóbbi már eddig is fölszólalt a hollandi kormány tulságos engedékenysége ellen.

Kina.

London, julius 12. A Reuter-ügynökség jelenti Sanghájból: Az özvegy császárné rendeletet bocsátott ki, a melyben elrendeli, hogy a kinai követek jelentsék be azokat a külföl-

---

sorba jutott, s a hosszas évek legelején már egyedül maradt. Az esküvője napján tudatlan szivvel, bizó hittel mosolygott bele a jövőbe, amelynek nem volt boldog perce egyetlen egy sem, de öröme annyi, hogy a nagy változatosságok között nem is érezhette a szive csendjét. Valami illuziója mindig maradt, s a lelkében nem avathatta asszonnyá a meg nem ismert szenvedély. Es mikor az ura meghalt, csodálkozott, hogy a fájdalom, mit elvesztése fölött érzett, hamarább elmult, mint hitte . . .

Végig olvasván levelét: én nem csodálkozom. Az a nagy, hatalmas hevület, az igazi szerelem, egy emberi életnek csak egyszer adatik meg; az az ember pedig, akivel először kötötte össze a kezét, nem volt az igazi párja.

Az igaziva' később találkozott.

Nagyon-nagyon szerethette! Mig átolvastam mindazt, a mit róla irt, aranysugár játszott lelkemen. Hát vannak még ilyen érzések a földön? Azt hittem, az életben nincs is, hogy csak a tárca-novellákban, regényekben irunk még ugy, valahonnét a végtelenség sirjából fölkutatott, halottaiból föltámasztott érzések visszhangjaként . . .

Szerették egymást és boldogok voltak, vagy legalább annak hitte magát, hisz teljes volt életükben a harmónia. Mind a ketten lelki gourmet-k lévén, órákká tudta varázsolni a percek, napokká az órák boldogságát. — Gondolom, a decadence-ok — az érzések decadence-ai — igy mondanák: késleltették a gyönyört . . . Tudták mind a ketten, hogy egymás ajakán találják meg a boldogságot, de féltek attól, hogy beteljen a perc, mert sokáig akarták érezni édes gyötrelmét az első csók után való vágyódásnak. Az eljegyzésük is titkos volt, s a körülöttük őrt álló fenyők lombjainak tülevelein nem láthatott át, csak Isten szeme . . .

Elmondott mindent szerelmük történetéből. Elmondta azt is, hogy amitől rettegett. az első csóknak mámora után megsejtette a férfi lelkében a fáradást. Talán csak képzelődés volt, de éppen azért bizonyságot akart és elutazott. A levelei, amelyeket utána küldött, eleinte boldoggá tették. Válaszaiban odaadta neki az egész lelkét, de kérte: ne jöjjön még. Titokban azonban remélte, várta, hogy felkeresi. Kiszinezte magának előre a percet, mikor megpillantja, sirva, kacagva futnak egymás karjaiba.

Ahelyett, hogy jött volna, a levelek hangja mindig hidegebb, kimértebb lett, később már egy-egy el is maradt. Ez volt a vég kezdete . . . Odahaza is mindegyre ritkultak a látogatásai, s akkor is mintha másnál hagyta volna lelkét. — Nem szólt, nem panaszkodott, csak várt és remélt. De engedvén gördülni mindent a maga utján, — lassankint odáig jutottak, hogy a jövőről többé elő se jött a szó, s mintha üvegfal lett volna közöttük, mikor egymással beszélgettek. Es mindenre okot nem talált. Ha csak a szóban nem, amelynek anynyira alá volt vetve a férfi szive: mutamur.

Hogy fölszabadult közvetetlen közelsége varázsából, tisztán, kegyetlenül, világosan kezdett gondolkodni azon, amit előbb csak meglátott, észrevett, de a mit mérlegelni tiltott az az istenités, amivel őt imádta. Akkor csak egy-egy percre sajdult bele a szive, aztán ezer apró gyöngédsége elfeledtette, de most már visszaemlékezik — s ég tőle az arca, sáppad tőle lelke — hogy mikor eltikkadva hajtotta le térdeire boldogságtól terhes fejét, amikor ráemelte nedves szemeit: egy rosszul palástolt mosoly — amilyennel a sziv tévedéseit szokás kisérni — ült az ajka szögletében. Akkor lehunyta a szemét előle, talán mert megsajnálta önmagát, vagy mert attól félt, hogy elfogja ismerni azt a mosolyt, de most, annak a kicsinylő, szánó rejtett nevetésnek visszafojtott hangja halálra sebezi . . .

Aztán mégis — mentegeti őt. Nem, nem is volna rajongó, ha nem keresne s nem tudna találni számára mentséget. Megvédi önmaga előtt, a saját szivét hibáztatja, hogy nem tudta lekötni, de mert helyzetét reménytelennek tudja, mert nincs sehol egy kicsiny kis sugár, ami belevilágitana lelke éjjelébe, azt kérdezi tőlem: érdemes-e élni még tovább, vagy eldobja-e magától ezt az életet, amelytől nincs mit várnia? . . . Ebben a percben, hogy teljesen megszüntem élni a magam életét, mert át akartam — nemcsak érteni, de — érezni is az önét, asszonyom, ide képzelem a közelembe. Amit mondok érje olyan közvetlenül, mintha csak beszélgetnénk. Szeretnék letenni a gondolatajmról minden sallangot, minden fölösleget, hogy egyszerübben, melegebben jusson hozzá szavam s ha ez nem sikerülne, tudja be annak, hogy aki minden uj kis benyomást földolgoz, formába gyur, aki mindenben témát

dön élő fiatal kinaiakat, a kik tanulmányaikban, vagy egyébként kiváló tehetséget árulnak el. Ezeket a fiatal embereket a kinai kormány költségén visszahozzák Kinába, hogy megfelelő hivatalokra nevezzék ki őket.

A hódmezővásárhelyi főispán ügye

(Beszélgetés Thorockay Viktor báróval.)

Arad, julius 12.

Közöltük *Thorockay* Viktor báró hódmezővásárhelyi főispán nyilatkozatát, mely a maga alacsony értékére szállitja le az ellene nyilvánosságra hozott apokrif leveleket. Most a félhivatalos Bud. Tud. ugyanezt jelenti ki és az összes fővárosi hirlapok elitélőleg irnak a vásárhelyi főispán ellen személyes boszuból inditott hajszáról.

Érdekesnek tartjuk leközölni azt a beszélgetést, mely a „Vásárhely és Vidéke" mai számában jelent meg. Thorockay báró a nála járt hirlapiró előtt a következőket mondotta:

— Mintegy féléve hallom már, hogy Fáriék bizonyos levelek közzétételével fenyegetőznek, sőt mintegy 3 hónappal ezelőtt Ammer, kivel már 2 éve nem is beszéltem, egy levelet irt hozzám, melyben értesit, hogy *Vásárhelyről valósággal üldözik olyan leveleknek az átadásáért, melyek tőlem szarmaztak.* Én a megkeresésre nem is válaszoltam, mert mindazon levelekre, melyeket nekem tulajdonitanak s melyeknek valódiságát el sem ismerem, egyáltalán semmit sem adtam s még most sem adok, mikor azok már közölve vannak. Hiszen egy kis belátással biró ember hogy képzelhet el olyat, hogy a főispán valamely városi vállalat kiadását, vagy szerződések kötését eszközölhetné, illetőleg befolyásolhatná, mikor ilyen ügyekben a közgyülés többsége dönt és határoz? Mert nyilvánosan tudott dolog, hogy a főispánnak a törvényhatóságok anyagi dolgait érdeklő ügyeiben rendelkezési joga nincsen. Ezek a feltevések tehát nemcsak rágalmak, de nevetségesek is. Különben is akkor lehetne engemet valamivel jogszerüen vádolni, ha ténykedéseimmel a városnak, vagy bárkinek is kárt okoztam volna. De hát szenvedett-e a város, vagy bárki kárt a nekem tulajdonitott levelekkel? És ha már levelekről van szó, én is felemlithe'em, hogy az idősebb *Ammer* nekem is kinálta egy Cató szerepét játszó vásárhelyi urnak hozzá intézett leveleit, melyek a szentes-vásárhelyi vasut épitésével, gróf *Bethlen* Márkussal és 20,000 frttal állanak összefüggésben Én azonban nem reagáltam ezekre a levelekre, mert tisztességtelen és aljas fegyverekkel küzdeni nem tudok és nem akarok. A levéltitok megsértése pedig olyan tény, melyet nemcsak a törvény torol meg, de amelytől a jóizlés, a becsületes felfogás és társadalmi tisztesség is undorral fordul el.

A tudósitó további kérdéseire az Ammerékkel való ismeretségéről a következőket mondotta a főispán:

— Az idősebb Ammert már régóta ismerem s fentartottam vele az ismeretséget mindaddig, mig tisztessége ellen kifogás nem tétetett. Leveleztem is vele sok minden ügyben, mert örökösen nagyszabásu tervei voltak s mint ügynök, ezeknek a terveknek megvalósitásából élt. Sőt többször segitettem is rajta, mint egy vagyonilag elbukott, de előkelő családból származó emberen és tárgyaltam vele kölcsönügyben is, de mindig és mindenben eredménytelenül. Valószinü azonban, és erre adataim is vannak, hogy ő nevemben, de *felhatalmazásom nélkül*, a hátam mögött is tárgyalt. Én azt hiszem, hogy a nekem tulajdonitott levelek vagy orvtámadás céljából, vagy azért készültek, hogy azok révén valaki jogtalan haszonhoz jusson. Hogy gonosz indulatu és hálátlan emberek is vannak, arra nem is gondoltam akkor, mikor másokkal jót tettem.

A Szelle-csőd fejleményei.

(Tassy Pál főügyész Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, julius 12

A Szelle kasszáiban talált leveleknek talán még a holnapi nap folyamán eldől a sorsuk. *Tassy* Pál dr. nagyváradi főügyész ugyanis *ma Aradra érkezett*, holott csak holnapra várta az ügyészség. Ugy látszik, az ügyészség már komolyan veszi a sietséget ebben az ügyben, a mi különben ugy a kuriára, mind a közönségre nézve fölötte kivánatos.

A Szelle csődügyeben alig történt valami ujabb. Nehány ujabb bejelentés érkezett, ugy, hogy az ujabb bejelentések összege 25,000 koronára rug. Igaz ugyan, hogy van a már tegnapi számunkban megemlitett bejelentések között egy olyan is, mely minden komoly alap hiján van, de a bejelentések gyors szaporodása jellemző arra, hogy Szellének a csődhitelezőkön kivül még temérdek hitelezője van, kik most kapnak az alkalmon, hogy követelésöket a csődön belül érvényesithessék.

Emlitettük, hogy Szelle egy csődbeszüntetési kérvényt adott be a csődbirósághoz. Ez azonban tulajdonképpen nem is csődbeszüntetési kérvény, hanem egyéb név hijján ezt a nevet adta neki Szelle.

Ebben a kérvényben fölsorolja azokat a hitelezőket, kiket részint kifizetés, részint a pénznek letétbe helyezése által kielégitett, továbbá azokat, kiket legközelebb ki akar elégiteni. Fölsorolja azokat is, kik bejelentést eszközöltek, kiknek követelését azonban Szelle kifogásolta. Ezek a következők:

Hoffmann Antal, *Hendl* Odön, *Jankó* János és *Nagy* Klára, özv. *Popovits* Sebőné, *Jankó* János, *Pakszián* Sándorné, *Sánka* Ilona, *Gebhardt* J. és fia, *Kiss* Jánosné.

A Szelle kérvényéből közöljük a következő részt:

„A tömeg gondnok pótleltározást eszközölvén, ez alkalommal különféle váltókat, értékpapirokat is a csődvagyonba vett fel, melyek azonban nem képezik az én tulajdonomat, hanem beigazolhatóan a velem közös háztartásban élő feleségem Fischer Margit tulajdona, ki is, mihelyt ezen pótleltár beterjesztve lesz, ezen vagyon illetőségének elkülönitését fogja kérni. Ily körülmények között most a csőd megszüntetése küszöbén ezen pótleltározott vagyon értékesitése, nevezetesen a váltók forszirozott perlésére nem forog fenn semminemü indok . . .

Minthogy a tömeggondnok ezen még be sem mutatott s el sem készült pótleltárba felvett, külön kielégitésre jogositott hitelező tulajdonát képező vagyon kezelésénél hatalmával visszaél és ezen kir. törvényszék mint váltóbiróság előtt váltó kereseteket nyujtott be, e végből a csőd törvény 157. §-ának utolsó bekezdésében nekem fenntartott jogomnál fogva panaszt emelek a kezelésnek ezen neme ellen . . .

---

keres, aki szinte képtelen az egészséges, szintetikus munkára, hanem mindegyre analizál: annak nemcsak a levele, de még az álma is más, mint a többi emberé és hiába tüz ki magának — tollal a kezében — egy határozott célt: eltéved akaratlanul is, gondolatainak előre nem látott utain.

Nézze, a szobám tele van virágillattal, vagy száz rózsa között irom meg ezt a válaszomat. Tegnap még élt valamennyi, ma már betegen hajtják le fejüket, holnapra tán meghal mindenik . . . Örültök-e az életnek, várják-e a halált, amely már rácsókolta leveleikre a hervadást: nem tudhatom. De kicsiben az élet képét látom meg bennük, s mig körülveszem illatjukkal az elmulással kibékitő gondolat, ide hivom magamhoz a lelkét, szomoru asszony, hogy ebben a hervadásban meglátthatná a szépet, a költészetet, ha mindjárt szivet fárasztó is az, és hogy telitené meg egész benső világát a gondolattal, hogy mulandó a földön minden, nincsen örökké tartó szenvedés, se, elmulik — még előbb, mint maga az élet — annak minden bánata, minden öröme, hogy az érzésekben elfáradt szivünk megteljen nyugalommal.

Elismerem: van rá oka, hogy sirjon. Járván az életnek szélsőséges utait, sok keresztet megemeltem, hogy megtudhassam, melyik a legnehezebb? Ez, amit most felém nyujtott — talán, mert átitatta a könyeivel — nagyon nehéz, azok közül való, amelyek kisajtolják a lélek vérét, — de csakis ezek alatt juthatnak el az emberek a közömbösség templomába, a melyről Matilde Serao azt irja, — hogy csak azok léphetik át küszöbét boldogan, büszkén és diadalmasan, a kik soha sem szerettek, vagy örökre megszüntek szeretni . . .

Ne rázza meg a fejét, ne tiltakozzék! Higyje el, akármerre nézek, akárhogy kutatok, boldogabb megoldást nem tudok!

Azt vesztette el, a mi a legdrágább volt szivének s mert nem akar csatát küzdeni azért, amit egykor egészen birt, — mert teljes boldogságot akart, nem éri be a lelke azzal, amit ugy kellene kierőszakolni sorsától. De lemondván mindenről, — egyet nem ad oda: a szenvedést, a mi ez érzés nyomán támadt.

Az kérdem, asszonyom, miért teszi? Miért ragaszkodik olyan makacsul ahhoz a jelmondathoz, ami annyi embert tett már szerencsétlenné: „mindent, vagy — semmit! . . ." Miért nem tud belenyugodni abba, hogy e két szélsőségen belül is van élet, s hogy a legtöbb ember azon az uton boldogul? Mindent akart, s mert másképp történt, mint ahogy azt életének egy szép ábrándjában megálmodta: az utolsóra, a halálra gondol . . .

Hogy nem küzd érte — talán hibázok én is: leirván gondolatomat; de azt mondom — jól teszi. Az igaz érzésekért nem kell csatákat vivni, az jön magától, ellenállhatatlanul, sokszor titkon talán, — de biztosan mindig, mint a végzet! Összetépett, meg-megfoltozott illuzió csak szemfődője lehet a boldogságnak. Szeretem a léleknek gőgjét, — amely viszszautasitja az alamizsnát, amely éhezve, fázva és félve vigyáz, hogy az övé legyen a szebbik szerep — — de le nem térni az utról, a melyen a vég, a kétségbeesés: azt meg nem érhetem.

Ne ragaszkodjék fájdalmához, igyekezzék felejteni. Menjen utazni ismeretlen tájak, ismeretlen emberek közé. Ha katolika és vallásos: ne kerülje el Pádovát, és nevelje lelkében nagyra az Isten akaratában való megnyugvást. Gondoljon arra, amit oly kevés ember mondhat el magáról, hogy volt boldog is; s ha lesznek órái, mikor a fáradtságok és csüggedések e szomoru világából elhivja messze a nagy nyugalom vágya; imádkozzék. A női szivnek ez a legjobb orvosság, ebben van a béke, nyugalom, megenyhülés.

Meglássa, eljön az idő, mikor beismeri, hogy mulandó a földön minden, hogy a fájdalomba nem halnak bele az emberek, ha erősebbek érzelmeiknél. On is meggyógyul egyszer. Azt a mindent, amire a lelkét tette, el nem éri; a célhoz, amit a lemondásban maga elé tüzött, talán csak tört szárnyakkal jut el, de odáig jut. És a nagy álomnak eljöttén nyugodtan zárhatja le szemét, mert vele lesz a tudat, hogy jól töltötte be azt a helyet, ahova sorsa állitotta. Mert az életben nincs más kötelességünk, csak ez az egy.

És igéret nem mondja, törvény elő nem irja azt, hogy már itt a földön megadatik a boldogság mindenkinek. A szentirásban is csak ez áll: „boldogok, akik sirnak . . ."

Ezt szivelje meg. Ez legyen a megnyugvása.

Köszöntöm ott a fenyvesek között!

A tömeggondnokba és a csődválasztmányba mint látnivaló, nem nagyon szerelmes Szelle, ami egyébként nem csekély dicséret valamennyiökre.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Orvosok közgyülése.** Az országos orvosszövetség aradi fiókja holnap, szombaton délután 6 órakor tisztujitó közgyülést tart.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendes heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghivja a t. tagokat az elnökség.

Szerelmi dráma Nádason.

(Leány helyett az anyját.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, julius 12.

Olyan szerelmi dráma játszódott le tegnap előtt az aradmegyei *Nádas* községben melynek részletei nagyon emlékeztetnek egynémely szinpadi mü szövevényeire. Egy szerelmes legény bosszut forral szeretője ellen, mert ez elhagyta. Puskával elindul a vad után. Az erdőn találkozik vele. A lány a fegyvertől megijed s rosszat sejt. Azt mondja, hogy ő még mindig szereti, de a szülők, ah, a gonosz szülők nem engedik. A legény elhiszi és lesbe áll, hogy szerelmesének szüleit lelőjje. Az anya kijön az utcára, egy puskaropogás, aztán összeesik. Igaz, hogy a drámának itt vigjátéki fejleményei vannak, mert a puska csak sréttel s nagyon kevés puskaporral volt megtöltve, de nagyobb baj is lehetett volna, mert a legény jól célzott, két srét behatolt az anya szive tájékára. Az anyának azonban a nagy ijedtségen kivül egyéb baja nem történt.

Az eset részleteit a következőkben irja le nádasi tudósitónk:

Nádas községet mostanában különös szerelmi dráma tartja izgatottságban. *Dálku* Paszku a nádasi aranyifjuság egyik tagja, régebb idő óta szerelmi viszonyt folytatott *Csizmás* György nádasi gazda Anna nevü leányával. A tavasszal pedig magához vette a leányt s mintegy 5 hétig boldogan éltek együtt a fiatalok. Frigyöknél természetesen csak a vadmacska és a kut voltak a tanuk. A mult hónapban azonban Csizmás György megelégelte a fiatalok zavartalan kettősét s hazavitte a szép Annuskát, aki különben könyet sem hullatott a boldog órákért. Bosszantotta a Paszku fiut, hogy ő érte még csak könyet sem ejt a hütelen, holott ő oly igazán sajnálta a szép Anikó távozását. De hát ki tehet arról, hogy a nyalka Paszkut az idén besorozták katonának, az előrelátó apa pedig nem akarta, hogy Anikója egy közbaka törvénytelen özvegye legyen.

De ezek a nyomós indokok nem fértek a szerelmes szivü Paszku fejébe, ő csak azt az ürt érezte, mely Anikó távozásával házában támadt. Hozzá még az a szivtelen Anikó nem is sirt, mikor itt kellett hagynia szerelmi tanyáját.

Paszkuban ágaskodni kezdett a bosszuállás ördöge. Hogy türhetné ő el ezt a szégyent megtorlatlanul? Hétfőn este beállitott egyik testi-lelki jóbarátjához *Busko* Gyuróhoz. Elmondta neki, hogy sértett hiusága, csalódott szerelme okvetlen megkivánja, hogy ő most megbosszulja magát a szép hütlenen. A jó barát fejlógatva helyeselte a tervet.

— Igen, agyon kell lőni a hütlent.

A Buskó Gyuró készséggel levette puskáját a szögről, megtöltötte egy kevés puskaporral s rája egy csomó őzserétet rakott. Oda nyomta a puskát a Paszku kezébe és azt mondta neki:

— Te hallod-e, nagyon helyes ám ez. Nézd csak, nem tudnád még előni a szeretőmnek a férjét, a Mihuca Jount is? Adok én neked még egy lövésre való töltést, azonfelül még 10 koronát.

A Paszku azt felelte erre, hogy nem csinálja, megteheti ezt ő maga is.

Evvel elment és a Csizmás György tanyája felé tartott. De besötétedett és a Paszku ott hált az erdőben. Reggel 4—5 óra tájban fölkelt s tovább indult s nemsokára találkozott az erdőben Anikóval, aki a teheneket legeltette. Paszku odament hozzá, és vésztjósló szemekkel kérdezte:

— Anikó, akarsz-e a feleségem lenni? Anikó látta a gonosz pillantást, látta a puskát, s hirtelen elhatározással odasimult a Paszku mellére.

— Hogyne akarnék Paszku, de látod a szüleim nem akarják. En szivesen mennék hozzád, de ha nem lehet.

Es Anikónak most megeredt a könnye.

Paszku ingadozott. Anikó látta ezt és azt mondta még Paszkunak.

— Bizony, rosszakaratuak a szüleim. *Lődd le őket.*

Gondolta magában Anikó, hogy csak szabaduljon Paszkutól, majd figyelmezteti ő a szüleit a veszedelemre. Paszku evvel meg is nyugodott. Délután 3 óráig csatangolt az erdőben, aztán a tanya felé ment és a kerten keresztül bujva a kukoricásban a kerités mögé állott. Csizmásné épp az utcán volt s beakart menni a lakásba, mikor Paszku megnyomta a ravaszt s a fegyver eldördült. Az asszony az utcára rohant és ott „tolvaj" kiáltással összerogyott. Persze csak az ijedtségtől esett el. Igaz, hogy három szem sörét a baloldalbordájába furódott be, de egy csöppet sem veszedelmesen. A Paszku pedig eldobta fegyverét a kukoricásban és haza szaladt. A hir gyorsan terjedt és a csendőrség még abban az órában letartóztatta a szerelmes Paszkut.

Falkainál
36,000 koronát találtak.

(A takarékos sikkasztó.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, julius 12.

Tegnapi tudósitásunkat, melyben *Falkai* elfogatásának részleteiről számoltunk be, ma alkalmunk van hiteles adatok nyomán kiegészíteni. Most már hivatalosan is megerősitik az elfogatás tényét.

A budapesti rendőrkapitányság sajtóirodája ma hivatalosan publikálja az elfogatás tényét. A hivatalos kommüniké igy hangzik:

A postakincstár kárára elkövetett sikkasztás tettesét, *Falkai* László postakihordót a budapesti rendőrség által megállapitott lakásán, a newyorki főkonzulátus közbenjárására, az ottani rendőrség letartóztatta. A kiadatási eljárás a siker biztos kilátásával folyamatba tétetett.

A rendőrséghez ma éjjel érkezett kábeltávirat szerint a sikkasztónál talált *36 ezer korona készpénzt lefoglalták.*

Rédey s. k.,
ker. kapitány, főkapitányi titkár, a sajtó-iroda vezetője."

Falkai László tehát nem kerülte el a sikkasztók, a bünösök végzetét. Harmadik hónapja, hogy páratlan ügyességgel megugrott. Negyvenezer korona készpénzt csent el a rábizott hivatalos pénzekből és — a mint már akkor megirtuk — a postán csak délután hat órakor tudták meg, hogy Falkai reggel kilenc órakor megugrott. A táskáját az alkotmány-utcai palotában elrejtette, ő pedig gyalogosan elment az édes anyjához *Pátyra*, átadott neki 2000 koronát és elment tőle, de már civilruhában azzal, hogy Bécsbe utazik.

Ettől az időponttól fogva nyoma veszett. Pedig talán egész Magyarország őt kereste. Látni vélték majd Budán, majd Székesfehérvárott, Szegeden, Zágrábban, szóval mindenütt, a hol egy magas termetü, barna ember megfordult.

Falkai pedig eközben páratlan furfanggal kijutott New-Yorkba. Mindenütt harmadik-negyedik osztályon utazott és annyira óvatos volt, hogy majd tiz hétig tartó barangolása alatt nem költött el csak kétszáz forintot. New-Yorkban rendőri felügyelet alá helyezték abban a pillanatban, a mikor partra szállott. Ő azonban gyanutlanul lakást bérelt magának és — mert azt hitte, hogy teljes biztonságban van — több levelében mégirta Budapestre a cimét is.

Ezt a cimet a budapesti rendőrség már napok óta tudta. Vasárnap óta szakadatlanul jöttek-mentek a new-yorki táviratok. Végre, mikor minden valószinüség amellett szólt, hogy a kit New-Yorkban, a Budapestről is megtelegrafált helyen őriznek, tényleg *Falkai* László, akkor főkonzulunk kérelmére az amerikai rendőrigazgatóság letartóztatta Falkait.

Rögtön kikutatták kofferját és abban ügyesen elrejtve megtalálták az elsikkasztott pénz nagy részét *36.000 koronát.*

Néhány nap mulva New-Yorkba utazik a verseny-utcai postahivatal két tisztviselője, a kik személyesen ismerik Falkait és azzal a két detektivvel, a kiket a főkapitányság küld velök, visszahozzák Budapestre a sikkasztó pénzes levélhordót.

Bünös szerelem.

(Aki megszöktette a leányát.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, julius 12.

Szokatlan eset történt e napokban *Rád* községben, hol egy jó álló hirben család pusztulását idézte elő a bünös szerelem. *Fazekas* Antal rádi lakos, ki már az ötvenes évet tapossa, nyolc évvel ezelőtt lépett második házasságra özv. *Mészáros* Gáspárnéval. A házastársak meglehetős boldog családi életet éltek egész az utóbbi időig, a mikor ugyanis Fazekasné szomoru felfedezésre jutott. Az asszonynak még az első férjétől volt egy leánya Mészáros Margit, a kit anyja férjhez menetele után Esztergomba vitt és ott neveltetett.

A leány évközben csak a szünidőket töltötte otthon mostoha apja házánál, s ugy határozták a szülők, hogy a leány a tanitónői pályára lépjen. A mult évben azonban Fazekasné betegeskedett s ekkor férje hazahozta a viruló szépségü leányt, azzal a kijelentéssel, hogy vezesse otthon a háztartást, illetve segédkezzen anyjának. Mivel Fazekasnak gyermekei nem voltak, kijelentette a mostoha apa, hogy az egész vagyonát a leányra hagyja.

A mostoha apa rendkivül figyelmes volt a leány iránt, valósággal becézgette s hogy még jobban kimutassa a leány iránti rokonszenvét, egy kis birtokot rá is iratott. A leánynak tetszett a jómód s az a nagy figyelem, a miben mostoha apja részesitette s ebből kifolyólag lassacskán szerelmi viszony fejlődött ki köztük.

Ezt észrevette a leány anyja s két héttel ezelőtt elvitte a leányt egyik rokonához. A mostoha apa azonban utána ment a leánynak s a rokonától, a hol a leány tartózkodott, megszöktette s hazavitte a szállására és azóta együtt éltek a tanyán. Tegnapelőtt Fazekasné váratlanul megjelent a tanyán. Férje az aratóknál volt s a leányt egyedül találta a szállá-

son. Az anya és leánya közt heves szóváltás keletkezett, miközben Fazekasné egy nagy konyhakést kapott föl s azzal *a leányt mellbe szurta.*

A dőfés halálos volt, mert a *szivét szurta keresztül* s rögtöni halált okozott. Fazekasné a gyilkosság után fölment a padlásra és ott fölakasztotta magát. Fazekast egyik cselédje értesitte a tragikus esetről. Rögtön haza futott, de már akkor az anyát is, a leányt is halva találta.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **Szathmári Árpád Uj-Aradon.** *Gáspár* Jenő, a jelenleg Uj-Aradon játszó szintársulat igazgatója a szinlapon hirdeti, hogy szerencsés volt *Szathmári* Árpádot, a Vigszinház müvészét két vendégjátékra megnyerni. A müvész f. hó 16-án „A rang és mód"-ban, 17-én pedig, „Az arany kakas"-ban fog fellépni. Szathmári fellépése Uj-Aradon esemény számba megy és bizonyára Aradról is nagyszámban fognak ez érdekes előadásokra átrándulni. A két előadásra a jegyek előre megválthatók a Martini-féle sörcsarnok nagytermében.

* **A nagyszebeni szinikerület.** Nagyvárad város szinügyi bizottságának előterjesztésére — mint nekünk irják — a törvényhatósági bizottság is állást foglalt az ellen a szinikerület beosztás ellen, amelyet *Festetich* Andor gróf, a vidéki szinészet felügyelője állapitott meg Nagyvárad számára. Ezzel a kerületi beosztással Nagyvárad Szarvassal került volna egy kalap alá. E helyett a beosztás helyett a nagyváradi szinügyi bizottság egy másik tervezetet készitett a melylyel Nagyvárad, Brassó és Nagyszeben jutottak volna egy szini kerületbe. A tervezetet pártolás végett megküldték Nagyszeben városának is, azonban Szeben város törvényhatósági bizottsága, mint ma válaszában irja, nem tartja szükségesnek a kérdésben állásfoglalását, az átiratot egyszerüen tudomásul vette.

Kifosztott ékszerüzlet.

(Nagy betörés a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, julius 12.

A Belváros kellő közepén, tiz lépésnyire a főpostától, a Koronaherceg-utcában ma éjjel feltörtek és kifosztottak egy ékszeres-boltot. A Koronaherceg-utcában két rendőrszem áll éjjel-nappal. Az egyik a Kristóf-téren, a másik az utca alsó végén, a Ferenciek-terén.

A betörést azonban egyikük sem vette észre. Zajtalan redőny zárja a ház minden üzletét és betörők nagy csendben végezhették fosztogató munkájukat.

A betörésről tudósitónk a következőket telegrafálja:

A Koronaherceg-utca 10-ik számu házat két évvel ezelőtt épitették fel uj palotává. A négyemeletes ház mélyen belenyulik a Zsibárus-utcába. A földszintjén csupa üzlet vonul végig, az emeleten pedig több iroda, igy egy bankház is van. Mikor a házat felépitették, kiszélesitették a járdát és az uj ház frontja mélyebben fekszik, mint a mellette levő régi házaké. Közvetlen a kapu mellett van özvegy *Subáky* Károlyné ékszerész-üzlete. A boltot az udvarról háromszoros vasajtó zárja el, az utcai részén alkalmazott nehéz vasredőnyt pedig két kulcscsal és egy finom szerkezetü Wertheim-féle lakattal csukják. Az üzletben két vaskassza áll, ezekben őrzik az értékesebb ékszereket és a drága köveket. A kisebb értéket képviselő aranynemüeket, ezüst villákat, kanalakat, tálcákat és egyéb evőkészleteket pedig egyszerü üvegszekrényekben tartják.

Ma reggel hét órakor *Kovács* János boltiszolga elment az üzlet elé, hogy mikor *Subákyné* odaér, felnyissa az üzletet. Rögtön észrevette, hogy a vasredőny végéről *eltünt a lakat* és a redőny csak le van bocsátva, de különben nyitva van. Még fel sem ocsudott meglepetéséből, már ott voltak körülötte főnöke és az üzleti segédek. Benn az üzletben minden fel volt forgatva. A vaskasszákat ugyan meg sem érintették a kellemetlen látogatók, de az üvegszekrények *teljesen üresen állottak.* A padló tele volt ezüst kanalakkal és törött gyertyatartókkal. A kirakatot is feltörték belülről és a mit éjszakára benne hagytak, szintén elvitték.

A főkapitányság részéről *Csenteric* Béla rendőrtisztviselő több detektivvel rögtön kisietett a betörés szinhelyére és meginditotta a vizsgálatot. Kideritette, hogy a betörők, a kik többen lehettek, professzionátus módon dolgoztak.

Az utca felől törtek be az üzletbe. Lefeszitették a redőny alsó lakatját, majd pedig álkulcscsal felnyitották a két szélső zárat. A zajtalanul gördülő redőnyt csak éppen annyira tolták fel, hogy lehajolva bemehettek. A betörők a helyszinen nem hagytak semmiféle bünjelet, a miből arra lehet következtetni, hogy biztonságban és nagy nyugalommal végezték munkájukat. A Belváros különösen igy nyáron, a főváros legelhagyatottabb része. Tiz óra felé már egy lelket sem lehet látni arra. Éjfélkor eloltják a gyengén pislogó gázlángokat és valószinü, hogy a betörők ebben az időben hatoltak az üzletbe.

A kár nagyságát az üzlet tulajdonosa pontosan még nem állapitotta meg, de 8—10.000 koronára becsüli, a mi aligha térül meg, mert az üzlet nem volt biztositva. A rendőrség egész sereg detektivet küldött ki a betörők kutatására.

Agyonszurt egyéves önkéntes.

(Halál a gyakorlótéren.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, julius 12

A délutáni órákban egy aradi önkéntes halálos kimenetelü szerencsétlenségének hire terjedt el a városban. Az első hiresztelés ugy szólt, hogy *Szabó* Arpádot, az Aradon állomásozó cs. és kir. 33-ik gyalogezred egyik önkéntes káplárját az éjjel szakaszvezetője bosszuból bajonettjével megszurta s hogy az önkéntes ennek következtében a halállal vivódik.

Később a hir oda formálódott, hogy az önkéntest gyakorlatozás közben véletlenül szurták meg s hogy a helyőrségi kórházban fekszik, ahol a délelőtt folyamán orvosi mütétet végeztek rajta és pedig sikeresen ugy, hogy a szerencsétlenség nem lesz halálos kimenetelü.

A valóság az utóbbi hiresztelést csak részben igazolta, mert *Szabó* Árpád a 2-ik század önkéntes káplárja ma délután fél 4 órakor *sebeiben meghalt.*

Hogy a szerencsétlenség, amely minden kétség nélkül véletlennek a következménye, kinek a hibájából történhetett meg, azt most még teljes bizonyossággal nem lehet tudni. Minden jel arra mutat, hogy a halálos kimenetelü balesetnek maga az áldozat: Szabó Arpád volt az oka. A szakaszvezető, a kinek szuronya azt a 8 cm. mély sebet ejtette a Szabó testén, mindenesetre ártatlan a szerencsétlenség előidézésében, ezt igazolta különben maga Szabó is, aki midőn a hadbiróság egyik tisztje a délelőtt folyamán a kórházban kihallgatta, igy szólt:

— Én vagyok az oka mindennek, magam mentem neki a szuronynak . . .

A szerencsétlen véget ért Szabó iránt az egész városban általános a részvét. Felebbvalói és katona-társai egyformán szerették a magas, szőke fiut, aki az önkéntes-abtheilungnak egyik legderekabb katonája volt. Tegnap délután, mielőtt a század a Szabóra végzetessé vált „nachtübung"-ra elindult volna, Szabó a legvidámabb hangulatban volt s önkéntes társai társaságában számitgatta, hogy hány napja van még az obsit-ig.

— Ezt a két kis hónapot majd kitöltjük még valahogy, s azután sutba mundér, sutba puska, megint civilek leszünk! — mondta nevetve Szabó.

A sors könyvében pedig az volt számára megirva, hogy egy napra rá holtan kiteritve feküdjék a helyőrség halottas kamrájában.

Tudósitónk az alábbiakban irja meg a halálos kimenetelü szerencsétlenség részleteit:

Az aradi 83-ik gyalogezred egy batallionja, amely az 1. 2. 3. és 4-ik századból állott, tegnap délután 5 órakor *nacht-übungra* indult *Kisfalud* és *Kisszentmiklós* környékére. Este 7 óra tájban érkeztek meg a századok a gyakorló-térre, amely szántóföldön és részben mezőségen terült el. A batalliont, melynek századai közül az 1-ső és a 4-ik ellensége volt a 2. és 3.-iknak *Hendl* és *Eckert* dr. századosok vezették.

Szabó Arpád önkéntes káplárt, aki szolgálattételre a második századhoz volt beosztva, kapitánya egy *Fackelmann* Antal nevü ugyancsak 2-ik századbeli szakaszvezetővel és nehány közemberrel *feldwache*-nak küldte ki, hogy az 1. és 4-ik század patroulját lessék meg s esetleg fogják el. Az oldalvédelem, melynek parancsnoka, wach-kommendant-ja volt Szabó, elhagyván a csapattestet, kémszemlére előre indult. Cirkálás közben *Szabó* a velük szemben fekvő kukorica földön ellenséges katonákat vett észre, mire egy jelentéssel visszaküldte *Fackelmann* szakaszvezetőt a századhoz, embereket kérve egyuttal, hogy az ellenséges patroullt elfogják. Ezalatt Szabó egy fa mögé huzódott, hogy az ellenség észre ne vegye.

Fél tiz óra lehetett, mikor Fackelmann visszaindult a század-törzstől, hogy falkesse a wacht parancsnokát: Szabó önkéntest. Gyors lépésekkel haladván, hogy utját megröviditse, átugrott egy palánkon, amelytől alig két-három lépésnyi távolságban egy cink-sajkát látott fényleni. A lépésekre figyelmessé lett a cinksajka tulajdonosa is s ellenséget sejtvén a közeledőben, fegyvert fogott. Fackelmann, aki azt gondolta, hogy a fa mellett ellenség áll, szintén szuronyt szegezett s rákiáltott a sötétben fel nem ismerhető katonára:

— Halt! Wer da?

Egyuttal puskájára szuronyt téve, előre szegezett fegyverrel közeledett a katona felé. Alig mozdult meg Fackelmann helyéről, mindössze egy lépést téve előre, szuronya, amelyet maga előtt tartott, *belefuródott az ellenségnek nézett katona testébe,* aki épen *Szabó* volt. A sötétben nem ismerték fel egymást s igy történt, hogy Szabó, nem gondolva arra, hogy Fackelmann feltett szuronynyal közeledik feléje, *nekiment a szakaszvezető bajonettjének.*

Szabó nem érezte, hogy a szurony áthatolt a ruháján s hogy az testét is érte; nehány lépest tett még, s csak ezután érezte, hogy *ruhája nedvesedik a vértől.* Ekkor szólt csak Fackelmannhoz:

— *Ugy érzem, hogy a szuronya megkarcolt, mert folyik a vér.*

Fackelmann nem akart hinni Szabónak, megálltak tehát, Szabó kigombolta a ruháját, a

melyet már elöntött a vér. A vérvesztés annyira elgyengitette Szabót, hogy *tovább menni nem tudott, összesett.* Fackelmann rögtön jelentette századjánál a szerencsétlenséget, *orvos azonban nem volt jelen* s igy a most már eszméletét vesztett önkéntest *orvosi segély nélkül kellett behozni a várba.* Egy félórai keresés után szekeret fogadtak s éjjel 12 órakor *Göttlicher* hadnagy és *Buchwald* önkéntes behozták a sebesültet a várba.

Szabónak *Oravicán* lakó szüleit reggel értesitették a szerencsétlenségről, Szabót pedig a helyőrségi kórházban gyógykezelés alá vették. A délelőtt folyamán kihallgatták s ekkor mondta el a félig eszméletlen állapotban levő önkéntes a szerencsétlenség lefolyását.

— A sötétség volt az oka — mondta Szabó az őt kihallgató tisztnek, — hogy fel nem ismerhettük egymást s hogy a szuronyt nem láttam. *Nem Fakelmann a hibás, én mentem neki a szuronynak.*

Délelőtt tiz órakor az orvosok megoperálták a sebesültet. A szurony *nyolc centiméternyire furódott Szabó hasába.* A baloldalon hatolt be s *átmetszette a hashártyát,* sőt a beleket is megsértette. Kevéssel délután beállott az agónia s fél 4 órakor *Szabó iszonyu fájdalmak között meghalt.*

A halálesetről táviratilag értesitették Szabó öreg atyját, kinek nagyobbik fia a mult évben szolgálta le önkéntesi évét Aradon. Az elhunyt önkéntes gazdasági akadémiét végzett 21 éves fiatal ember volt s vig kedélyéért, magyaros modoráért szerették társai. Temetése valószinüleg *vasárnap* délután fog végbemenni.

A katonai vizsgálóbiróság már megindította a vizsgálatot az ügyben. Az ezredorvosok ma szemlére mentek ki Kisfaludra, a hol a szerencsétlenség szinhelyét vizsgálták meg. Eddig megállapitható volt az, hogy a két katona *parancsellenesen használta szuronyát.* Tegnap délután ugyanis, mielőtt a századok a gyakorlatra elindultak volna, parancsban hagyták meg a négy század legénységének, hogy az éjjeli gyakorlat alatt *szuronyt használniok nem szabad,* daczára annak, hogy szolgálati reglement a szurony használatát irja elő. A tisztikar azonban ismeri a legénységet, a mely a nagy buzgalom hevében a szuronynyal már nappal is kárt tett egymásban. Ha a két altiszt a parancshoz alkalmazkodik, a szomoru kimenetelü szerencsétlenség elkerülhető lett volna.

TANÜGY.

(—) **Az aradvárosi elemi iskolák** ez évi működéséről vaskos értesitő számol be, melyet a különböző iskolák igazgatói tesznek közé. Ez értesitő örvendetes jelét adja annak, hogy a városi községi elemi fiu- és leányiskolák nemes feladatuknak magaslatán állanak. *A templom-utcai fiuiskolákban* a tanulók száma 646 volt. A tanitás eredménye a tanitótestület részéről kifejtett szorgalomnak, lelkiismeretes kötelességteljesitésnek megfelelt. *A Kossuth utcai fiuiskolában* 258; a *a szent pétertéri fiuiskolában* 270; *az ujtelepi fiuiskolában* 248 tanuló volt. — A *templom-utcai leányiskolában* 497; a *Haszinger-utcában* 409; az *Erzsébetvárosiban* 284; az *ujtelepiben* 257 — a *gáji* vegyesiskolában pedig 304 tanuló volt beirva — összesen tehát a városi elemi iskolákban 3223 tanuló részesült tanitásban, kik közül nemzetiség szerint 3107 magyar.

(—) **A lippai állami polgári iskola** ez évi értesitőjét *Nagy* Endre igazgató teszi közé, melyből kitünik, hogy beirt tanulók száma 151, kik közül magyar 65. Az értesitőben *Salgó* Mór ügyes tanulmányt irt „Pályaválasztás" cimen, mely sok megszivelő dolgot tartalmaz.

Arad — az öngyilkosok városa.

(Két ujabb öngyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, julius 12.

Aradon valóságos járvány lett az öngyilkosság. E héten *hat* ember követett el öngyilkossági kisérletet, amelyek közül három halálos kimenetelü volt. Hétfőn *Badovits* József asztalos agyonlőtte magát, *Szeles* Pál kávéházi szolga marólugot ivott, *Haupt* Jávos cipész pedig a Marosba ugrott. Szerdán *Kovacsik* János fogott revolvert maga ellen, ma pedig ismét két ember akart véget vetni az életének. Az egyik *kutba ugrott,* a másik pedig *eltünt,* hátrahagyott levelében azt irván, hogy öngyilkos lesz.

Ha ez sokáig igy tart, az orvosi hivatal statisztikája több öngyilkosságot fog kimutatni, mint természetes halált.

A ma történt öngyilkosságokról tudósitónk a következőket irja:

Pozsonyi Sándorné, született *Tokai* Mária ma délelőtt bejelentette a rendőrségnek, hogy öcscse: *Tokai* Sándor 51 éves urasági szolga tegnap óta eltünt Aradról, kéri tehát a körözetését.

A mult éjjel Tokai Sándor Pozsonyinénak a Petőfi-utcában szolgáló leányánál aludt, reggel eltávozott onnan, s azóta nem tudják, hol van. Tegnap reggel a csálai erdőben látták fel-s alá járkálni, de mikor ott embereket látott, eltünt az erdő sürüjében.

Délután ujból jelentkezett a rendőrségen Pozsonyiné, felhozta öcscsének egy levelezőlapját, amelyet nőtestvéréhez irt. A levelezőlapot Tokai tegnap adta fel Aradon s azt irja, hogy öngyilkos lesz s hogy ha meg akarják tudni, miért, kutassák fel a lakásán levő ládáját, abban van a végrendelete, az mindent megmagyaráz.

Pozsonyiné a levél vétele után azonnal öcscse lakására ment s a ládában tényleg megtalálta Tokai végrendeletét, amelyet ő még május 5-én irt meg. Ugy látszik már akkor foglalkozott az öngyilkosság eszméjével.

A *„végrendelet"*, amelyben nagyértékü dolgokról, mint pipa, cipő, téli kabát stb. intézkedik az öngyilkos Tokai, igy szól:

Mari kérlek, én már beleuntam a betegségbe ugy érzem, hogy talán nem is leszek többet egészséges. Hát én véget vetek e gyarló életnek. Hanem ne is keressetek sehol, mert ugy sem találtok reám. Itten hagyok mindent, a mim van, a pipám 6 forint volt, mert ezüst kupakkal van, a cipőt ne prédáljátok el, mert az drága szarvasbőr, még háromszor meg lehet talpalni.

És a kis Lajoskának mikor tudsz, tegyél be 10 forintot a postatakarékpénztárba, nem szükség egyszerre. A Zsófinak vegyél hat törülközőt és nagy lármát ne csapj, ha megtudod sorsomat.

Mostan Isten veletek, csókollak mindnyájatokat, éljetek boldogul *öcséd Sándor.*

Május 5-ikén 1901.

Ha nem ellenzed a télikabátomat add a Józsinak.

A rendőrség körözteti az eltünt végrendelkezőt.

Ma fogták ki a kedden öngyilkos lett *Haupt* János cipész holttestét a Marosból a szalmapapir-gyár mellett. *Bedő* Arpád dr. rendőrtiszt az alsó temető halottas házába vitette a kifogott holttestet.

A második öngyilkos jelölt *Cira* Anna, vagy más néven *Medve* Mari, egy 18 éves szarvasi illetőségü szolgálóleány. Ez egy Szent-Péter-téri szatócs-üzletben szolgált, melynek gazdája avval gyanusitotta meg Cira Annát, hogy egy csirkét ellopott tőle. Hiába állitotta a leány, hogy a csirkét a macska ette meg, gazdája nem hitte neki.

Az ártatlan leány nagyon szivére vette a gyanusitást s elhatározta, hogy inkább öngyilkosságot követ el, mintsem hogy ilyen gyanut viseljen magán. Elment a Sina-utca 1-ső számu házba, ahol évekkel ezelőtt szolgált, s ott azon ürügy alatt, hogy vizet akar inni, lement az udvaron lévő kerekes kuthoz, s abba *beleugrott.*

Hogy az öngyilkosság nem sikerült, azt annak köszönheti Cira Anna, hogy a kutvize sekély volt s miután nem fejjel előre ugrott bele, alig ment be nehány korty viz a torkán. Nagyobb baj volt az, hogy a háznál nem volt létra s a leány *egy félóráig várt a kutban,* mig a mentő-tüzoltók megérkeztek s kötéllel a napvilágra hozták. *Pozsgay* Lajos dr. főorvos és *Bedő* Arpád dr. rendőrtiszt a kórházba vitették az öngyilkos jelölt szobalányt, akit ott *hülés* ellen vettek ápolás alá. Csak a kut vizének alacsony hőfoka ártott meg neki.

Ha a Marosba ugrott volna Cira Anna, bizonyosan nem maradt volna kint a feje a vizből. Egy pár csirkéért azonban még a kutba is kár volt beleugrani.

Egy szélhámos gróf.

(Potocky gróf letartóztatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, julius 12.

A csillogó név, a magas rang már annyiszor vitte lépre a könnyenhivő embereket, hogy szinte csodálatos, hogy még mindig akadnak emberek, kik a kellő óvatossággal nem fogadják az ily lézengő ritterek különféle ajánlatait és üzleti manipulációit.

Ennek a könnyenhivőségnek estek áldozatul egy budapesti háztulajdonos és neje, kik a grófi ösmeretségtől elvakulva, érzékeny vagyoni veszteséget szenvedtek.

A vakmerő csalási bünténytől fővárosi tudósitónk a következőket sürgönyzi:

A főváros előkelő köreiben nagy kedveltségnek örvendett *Potocky* Henrik gróf, egy előkelő lengyel családnak sarja. Magas összeköttetései révén a budapesti high life szivesen közlekedett vele és valódi főuri allürjeivel mindenkor és mindenütt kellő hatással tudott fellépni. Barátai közé számitotta az öngyilkossá lett *Koritovszky* grófot is, és mikor ennek viselt dolgai napfényre kerültek, ügyesen tudta elhitetni főuri környezetével, hogy mennyire csalatkozott honfitársában. Most azonban kisült, hogy méltó volt hozzá.

Ez a *Potocky* gróf véletlenül megismerkedett *Turchányi* Pál budapesti háztulajdonossal és családjával és ezeket szemelte ki áldozatul.

A napokban a gróf elegáns hintón, liberiás inassal átrándult Turchányiék márton-hegyi villájába és mindenféle mesékkel rábirta őket arra, hogy adják el neki villájukat.

Turchányi meg is állapodott a gróffal a vételárra nézve olykép, hogy beleegyezik eladó abba, hogy a villa vételára hónapok mulva fizettessék ki, és hogy a villa azonnal a gróf nevére átirattassék.

A szerződő felek megkötötték a szerződést és a gróf annak alapján sürgősen ki is eszközölte a telekkönyvnél az ingatlannak saját nevére való átiratását.

Az uj villatulajdonosnak ekkor nem volt sürgősebb dolga, minthogy az ingatlanra több ezer koronás kölcsönt vett fel.

Turchányi Pált azonban tegnap, tehát a kölcsön felvétele után figyelmeztették, hogy a nemes gróf közönséges szélhámos és hogy ő és neje egy aljas csaló hinárjába kerültek.

Ma délelőtt a megcsalatottak feljelentették

az esetet a budapesti rendőrségnél és délután a lengyel grófot *letartóztatták*.

Az eset a főváros előkelő köreiben és kinos feltünést keltett.

A vizsgálat a legnagyobb erélylyel folyik a rendőrség bünügyi osztályánál és már most kitudódott, hogy a nemes grófnak zajos és sötét multja van.

Potocky gróf ugyanis nehány évvel ezelőtt Hamburgban telepedett le. Ott is nagy garral lépett fel és kisérő személyzetével egy előkelő vendéglőben szállt meg.

A vendéglőben elegánsul költekezett. Mikor aztán fizetésre került a dolog, a gróf himezett-hámozott és végül egy giróval ellátott rövid lejáratu váltóval fizetett.

A grof elutazott és azóta hirét se hallotta. A vendéglős bünfeljelentést tett a szélhámos gróf ellen. Az ottani rendőrség kibocsájtotta ellene a körözést és a letartóztatási parancsot.

Ez sarokba szoritotta a lengyel mágnást és kénytelen volt rendezni a számláját, mire az eljárás ellene be lett szüntetve.

Most azonban hurokra került és elveszi majd bünös sáfárkodásának méltó jutalmát.

HIREK.

A kormányozható léghajót feltalálták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, julius 12

Az egész müvelt világban szenzációt fog kelteni az a hir, mely ma Párisból érkezett *Santos Dumont*, az ismert párisi sportsman *teljesen megoldotta a kormányozható léghajó problemáját*, s ezt a francia főváros közönsége előtt ma be is mutatta.

Santos Dumont ma reggel 4 órakor léghajójával Saint-Cloudban fölszállt és Párisban a Bois de Boulogneig ment, majd pedig *a legnagyobb biztonsággal visszatért a kiindulás helyére*. Barátai, kik a kisérlettől valósággal el voltak ragadtatva, mielőtt leereszkedett volna a léghajó, hangosan kiabáltak felé:

— *Vissza az Eiffeltoronyhoz!*

Santos Dumont, meghallván a vezényszót, rögtön megforditotta léghajója irányát és egyenes vonalban az Eiffeltoronynak tartott. Közvetlen a torony előtt azonban egy mellékkötél elszakadt, ugy hogy a Trocadéro előtt kénytelen volt egy nagy ivben leereszkedni.

Néhány perc alatt helyre volt állitva a hiba, és a léghajó ujra fölemelkedett. Santó Dumont pedig egy negyedóra mulva *kikötött az Eiffeltorony utolsó emeletén*. Ott egy kis hüsitőt vett magához és rövidre rá *visszatért ujra* Saint-Cloudba, ahol akkorra már több ezer ember volt összegyülve.

A zsenialis léghajós tökéletesen megoldottnak tartja a léghajózás problemáját és ballonjával pályázik arra a 100.000 frankos dijra, melyet *Deutsch* Henrik német gyáros tüzött ki annak, aki a legelső repülőgéppel vissza tud térni oda, ahonnét kiindult.

Santos Dumont a dijat kezelő bizottság jelenlétében legközelebb nagyobb légi utat tesz.

—

A kispap szerelme.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, julius 12.

Megrendítő eset történt tegnap éjjel *Virnice* község közelében, a hol egy fiatal szerelmes pár a vonat kerekei alatt lelte halálát.

Dercsi Balázs virnicei lakósnak 19 éves Lajos nevű fia a mult hónapban tette le az érettségi vizsgálatot s szüleinek az elhatározása szerint a papi pályára kellett volna lépnie. A fiu megkisérlette, hogy szüleit eltéritse ettől a szándékuktól, de az anyja hajthatatlan maradt, mert a fiu szerelmes volt *Petrics* Mihály odavaló erdőved 17 éves leányába, a miről azonban a fiu szülei mit sem akartak tudni.

A mult héten Dercsi fölvitte a fiát Szatmárra, hogy a szemináriumba fölvétesse. A fiut föl is vették és mint papjelölt tért vissza, hogy szeptember elején megkezdje tanulmányait.

A fiu ettől kezdve szótalan lett, egész nap nem mozdult ki a házból, csak este ment el rövid időre, de csak azért, hogy imádottjával találkozzon, kit a szülei szintén erős felügyelet alá helyeztek. Tegnapelőtt este vacsora után ismét elment a fiu hazulról. Szokása ellenére távozása előtt kezet csókolt az anyjának és apjának, a mi feltünt a szülőknek, de okát nem kérdezték. A szülők este a rendes időben lefeküdtek, mert a fiunak külön szobája volt, a hol aludni szokott. A fiatal Dercsi távozása után fölkereste a leányt, a ki midőn szülei lefeküdtek, kiszökött a házból s együtt ment a fiuval.

Ekkor elhatározták, hogy megválnak az élettől, mert egymásé nem lehetnek. Kimentek tehát a vasuti töltéshez s miután előbb kezeiket összekötözték, éjfél után a Munkácsról Valóc felé haladó vonat mind a kettőnek a *nyakát vágta ketté*. Hajnalban a pályaőr találta meg a két megcsonkitott holttestet. Azonnal fölismerte az öngyilkosokat és rögtön értesitette a szülőket a szerencsétlenségről. A két család iránt általános a részvét.

—

Fürdőélet.

— Történhetett Menyházán is. —

Tusnádiné (férjéhez): Lám, itt vannak Fehérék. Mikor érkeztek? Köszönj hát nekik! — Ah, jó napot Fehér ur, jó napot Fehérné asszony! Ugy örülök, hogy látom önöket, igazán nagyon jól jön. Pompás idő, ugyebár? Gondolja, tegnap este lefekvés előtt a kisszalon mellett akartunk sétálni. Frissen locsolták, még nedves volt. Szegény cipőcskéim. Megengedi, hogy bemutassam önöknek Aladár fiamat, akit épp most vettek fel a temesvári kadetiskolába. — Ah, ott megy a fiatal Renée, éppen a fürdőbe megy. Nézze csak azt a ruhát, igazán botrányos . . . Ugy szólván semmi sincs rajta. Az én férjem nem enged ugy fürödni, illetlennek találja. Ugyebár, Henrik?

Tusnádi ur: Igen, mert . . .

Tusnádiné: Ni, itt vannak Szerényék. Egy gyönyörü villát béreltek. Bosszantóan alkudoztak és most 280 forintot fizetnek érte. A cigányok ma nagyszerüen játszanak, igazán érdemes meghallgatni. Igaz, mit is akartam mondani. Sóváriék, tudja a Sóváriék Biharból, automobilon jöttek. A saját automobiljukon. 10,000 forintba kerül, kérem, 10,000 forintba. Olyan okos, kedves emberek. Ha az uton meglátnak egy csirkét, megállnak, leszállnak a kocsiról és a zsebkendővel lobogtatnak feléje, hogy a csirke lemenjen az utról. — Ni hisz itt vannak Rendesék is. Az asszony borzasztóan megkövéredett. Idenéznek. Köszönj hát, Henrik! Aladár, tiszteletteljesen köszönj! Nem ismerjük őket, de az egész világ köszön nekik. — Gyönyörü birtokot vettek — értheti. Ma este nyári zsur lesz náluk. Ebbe a nyárba annyi toalett kell! Illéséknek 16 kofferjuk van. Ah, nézze csak itt van Fellegi ur is! Azt mondja, hogy egy remek darabot ir az aradi szinházhoz. Olyan buta, mindenkinek azt meséli, hogy inkognitóban jár itt. Már 60-an vagyunk fürdővendégek. — Ni, itt ujak is vannak, ezek tavaly nem voltak itt . . . En csak fecsegek itt össze-vissza . . . Hát Fehér ur hogy megy önnek?

Fehér ur: Oh, nagysád, nagyon rosszul. Elvesztettük egész vagyonunkat.

Tusnádiné: Ah! . . . . Pardon, haza kell mennünk levelet irni. (Elmennek.)

Fehérné: Mi jut eszedbe ennek az asszonynak azt hazudni, hogy leszegényedtünk?

Fehér ur: Az egész világnak el fogja mesélni és mi az egész fürdő szezon alatt békében élünk, senki se fogja megzavarni nyugalmunkat.

—

— **Az aradvárosi szabadelvüpárt** végrehajtó-bizottsága f. hó 16-án kedden d. u. 5 órakor a Millennium sörcsarnok külön termében értekezletet tart.

— **Viharos jelenet a bécsi tartománygyülésben.** Az alsó ausztriai tartománygyülés mai ülésén a keresztény szociálisták és *Adler* szociáldemokrata képviselő közt viharos jelenetek játszódtak le. *Adler Lueger* polgármestert gazembernek, gyáva rágalmazónak nevezte. Erre a keresztény szociálisták óriási zajt csapva *Adlert* tettleg bántalmazni akarták, de az elnöknek sikerült a tettlegességet megakadályozni.

— **József főherceg kölcsöne.** A *M. P.* irja, hogy *József* kir. herceg 1,200,000 korona kölcsönt vett fel a *Gresham* társaság budapesti intézetétől és jelzálogul *alcsuthi* uradalmát kötötte le. E kölcsönért 4 és háromnegyed százalékos kamatot fizet a főherceg és 12 év alatt tetszés szerinti módon részletekben törlesztheti.

— **Bur küldöttek Aradon.** Dewett András és Valentin Vilmos dr. bur parancsnokok még szeptember havában visszatérnek Magyarországra és ez alkalommal meglátogatják a nagyobb vidéki városokat is. A vidéki városok közül elsősorban Szegedet, aztán Aradot látogatják meg.

— **Vogl bankárt felmentették.** Bécsben ma hoztak itéletet abban a szenzációs örökségi perben, melyben Vogl bankár az alkoholista Taubin Herznek a halálos ágyán mondott pár szava által félmillió vagyonnak jutott a birtokába. A napok óta tartott végtárgyalást a mai napon befejezték és — mint késő éjjel Bécsből sürgönyzik — Voglt a vád alól *felmentették*, miután a bünösség megállapitására kellő bizonyiték szolgáltatva nem lett.

— **Európa népe Anglia ellen.** Európa burbarát népeinek milliói közt egyre terjed a *T. de Cock Boning* holland ezredes által meginditott mozgalom, hogy Európa népei ugy toroljják meg Angliának a délafrikai köztársaságok ellen viselt és nagy kegyetlenséggel folytatott politikáját, hogy ne vásároljanak a háboru tartama alatt angol iparcikkeket. A tavasz után meginditott mozgalomnak ma már nagy eredményei vannak s ez inkább megviseli Angliát, mint a burok elleni háboru, mert mig a háborut akár tiz évig is képes viselni Anglia, addig az ipara ellen sikeresen folytatott boykottot még két esztendeig sem. Az európai burbarát mozgalom eddig Német-, Francia-, Orosz-, Spanyolországban mutat fel nagy sikereket, a mennyiben az angol iparcikkek bevitele egyszeriben megcsappant. A mozgalom most ért el hozzánk is s a magyar burbarátok — hogy a mozgalomnak látható eredménye legyen hazánkban is — a következő felhivást fogják intézni a közönséghez:

Felhivás a magyar burbarátokhoz! Anglia hatalmas nemzeti vagyona azon tényező, mely képessé teszi őt a háboru folytatására. Az angol nép türelmesen áldozza pénzét a haza oltárán azon hiu reményben, hogy a háboruba beleölt milliárdokat kamatostól nyeri vissza

egykoron az elfogialt aranybányákban, — a szabadságszerető bur köztársaságok sirjában. E nemzeti vagyont, Anglia rendkivül kiterjedt iparának és nagyrészt a kontinensen üzött kereskedelmének köszönheti. A mig *ez a segélyforrás ki nem apad*, aligha van remény ezen igazságtalan háboru befejezésére. Van-e tehát oly eszköz, amelylyel e kiapadhatlannak látszó segélyforrást legalább meggyöngithetjük? Igen, van! Ennek módját adja egy lelkes holland, midőn felhivja a kontinens összes civilizált népeit, hogy a szavaiban oly gyakran kifejezett rokonérzért a szerencsétlen bur nemzet iránt tettel pecsételje meg. Kötelezze magát mindenki, hogy semmiféle angol árut nem vesz, E mozgalom számos követőkre talált mindenütt Európában, járuljunk hozzá tehát mi, magyarok is.

Kövessük e példát mindannyian és jusson eszünkbe, hogy minden ily fogadalom egy-egy keserves könnyüt szárit föl, megröviditvén e szerencsétlen nemzet szenvedéseinek idejét.

— **Li-Hung-Csang román eredetü**. A bukaresti „Vointza Nazionala", Sturdza miniszterelnök lapja, egy Pekingben élő dusgazdag Cervea Péter nevü román levelét közli, melyben ez azt irja, hogy Li-Hung-Csang, a kit ő jól ismer, Romániából való ember. Eredeti neve *Basil Alexesku* és Sulinában született. 13 éves korában egy kereskedelmi hajón Kinába ment, a hol a haditengerészetbe lépett. Szerencséjét akkor alapitotta meg, midőn már mind tengerész főtiszt feleségül vette Fu Lao herceg unokahugát. Azóta folyton emelkedett. Cervea maga is neki köszönheti vagyonát, mert Li-Hung-Csang mindig protezsálta őt.

— **Egy jegyző fegyelmije**. *Páll* Pál *simonyifalvai* jegyző fegyelmi ügyéről irva lapunk keddi számában, nyomdahiba folytán szapáryligeti jegyzőnek volt feltüntetve Páll Pál. Az igazság érdekében a tévedést helyreigazitjuk.

— **Levágott szőke fürtök**. Ma reggel egy 16 esztendős leány sirva panaszolta a rendőrségnél, hogy az urnője, akinél szolgálatban volt, ollóval tőből lemetszette szőke fürteit.

— Elcsufitottak! — siránkozott a leányzó.

— Aztán miért vágták le a hajadat?

— Csak azért, mert a takaréktüzhelynél fésülködtem és a nagysága azt mondta, hogy a mi a hajamban van, beleröpül a levesbe. Megfenyegetett: ha még egyszer az étel mellett fésülködöm, jaj lesz a hajamnak. Ma délben aztán egy ollóval nekem esett és ugy megnyirt, mint valami juhot.

Mindezt nagy könyezéssel mondotta el a hajadon.

— Hol van a lenyirt haj? — kézdezte a kapitány.

— A nagysága olyan mérges volt, hogy a tüzbe dobta.

A kapitány vigasztalta leányt:

— Kár pedig neked nagy hajat hordani, mert igy sokkal szebb vagy.

A leány arca erre földerült és azt mondta, akkor nem kivánja, hogy az urnőjét megbüntessék, de kárpótlásul vegyen neki egy napernyőt.

— **Agyonvert kivándorlási ügynök**. *Jokl* Henrik, a bácskai hires kivándorlási főügynök egyik megbizottjának szomoru esetéről értesit bennünket garai levelezőnk: Jokl ugyanis már évek óta üzi a kivándorlás közvetitését s e jól jövedelmező foglalkozás miatt elhagyta tanitói állását is. Minthogy pedig a kivándorlók legnagyobb része időközben lerongyosodva és mindenétől kifosztva visszatért, Jokl nem igen mert többet a községekben megjelenni. Hogy azonban a busás jövedelemtől el ne essen, ügynököket fogadott, a kik bejárták a falukat s a szegény népet kivándorlásra biztatták. — Egyik ilyen ügynöke volt Joklnak *Vuits* Jásó, a ki különösen a szerbek között tudott hiveket toborzani a kivándorlásra. Vuits sok szerencsével dolgozott, de végre őt is utólérte a nemezis. A mult évben ugyanis Gara vidékéről ötven családot csábitott el a kivándorlásra, a kik azonban ez év tavaszán visszatértek s azóta a legnagyobb nyomorban sinylődtek, mert a mijök volt, az eladták s pénzüket az utazás fölemésztette. Ezek közül néhány család: *Vitomirov* Dusán, *Vargics* Nesztor, *Avramovics* Dusán, *Csipics* Ferán és *Nyikerics* Jócó több más munkással a garai határban arattak. Tegnapelőtt Vuits ezt az arató társaságot kereste föl, hogy őket a kivándorlásra fölbiztassa. Alignogy odaért, emlitett aratómunkások, kiket egyszer elcsábitott és tönkretett, körülfogták Vuicsot s mielőtt támadói elől menekülhetett volna, leütötték s azután a földön fetrengő embert addig taposták a mig élet volt benne. A mikor boszujokat igy kitöltötték, a holttestet bedobták egy árokba. Az esetről értesült a földbirtokos, *Rittinger* József is, ki rögtön értesitette a hatóságot, mely a Vuics agyonverésében résztvett munkásokat letartóztatta.

— **Vadember a tömlöcben**. Csodálatos foglya van a *nagyváradi* rendőrség börtönének. Egy valóságos ősember, torzonbronz, villogó szemü, félmeztelen, félvad óriás, aki valahonnan a hegyvidék rengetegeiből vetődött be a városba, hogyan, miképp, senki se tudja. Ma hajnalban bukkantak rá a rendőrök a Szent László-téri gör. kath. templom előtt, a hol ugyancsak rémüldözve futkostak előle a piacra készülődő asszonyfélék. A boglyas fejü, szőrrel benőtt arcu, hatalmas, izmos férfin meglátszik, hogy az anyatermészeten kivül aligha lehetett más dajkája. Ott nőhetett fel a zugó fenyők, esőverte vizmosások között. Kicsoda, micsoda: nem tudják. Mikor elfogták összesett s ezidőszerint még eszmélet nélkül hever a rendőrségi tömlöcben. Az orvosok megvizsgálták s konstatálták, hogy a rettenetes óriást, aki tán a medvévei is birokra mehetne, — a pálinka birta le. Lerongyolt ruhái zsebében néhány krajcárt találtak, irást azonban, a mi nyomra vezetne — semmit.

— **Az első ép mamut**. *Szent-Pétervárról* érdekes hir érkezik. Emlitettük már, hogy Szibériában cethalászok ép mamutra bukkantak. A legujabb távirati jelentés szerint a most megtalált mamut páratlan a maga nemében. *Szőre, bőre, husa teljesen megvan, gyomrában pedig még meg nem emésztett ételmaradékok vannak.* Mamutot már sokat ástak ki a jégmezőből, de ez az első ép mamut, amelynek a gyomrában sok-sok ezer évvel ezelőtt megvett étel épségben van meg. A tudománynak ritka jó szolgálatot tett az északsarki jég, mely ezer meg ezer esztendőn át épen megőrizte az elefántok ősét, melynek faja már régen kihalt a földről. Most a jégmezőkből kiássák a diluviális állatot, az ősi idők merev és mégis sokat mondó tanuját, aki az *ősembernek kortársa volt*. Emlékeink, feljegyzéseink azokról az időkről nincsenek, de talán némi világot fog vetni arra a korra a hitvány életmaradék, amit a mamut gyomrában találtak. Egy láncszem lesz a régi világ flórájához, növényvilágához abból a korból, amikor a mai jégmezők helyén élénk vegetáció volt, ugy, hogy a mamut meg tudott élni. Pétervárról expediciót küldtek a mamutért. — Az expedició már táviratot küldött *Irkutszkból* a pétervári tudományos akadémiának, hogy junius 14-én oda érkezett. Irkutszkból hajón az Altan folyón fognak északra menni és azután szárazföldön háromezer versztnyi uton *Kolumszk* városba fognak jutni, melynek közelében a mamutot megtalálták.

— **Akiknek nem kell fuvardij**. Az uj választási törvény, amelyet az uj kormányzat kezdetén hoztak, tudvalevőleg törvényesitette a fuvardijat s a választás napján való élelmezési költséget. A törvény ellenzői kifakadtak ez ellen, azt fejtegetve, hogy egyrészt ezáltal törvényesitve van a vesztegetés, másrészt pedig el van zárva a politikai pálya a szegény emberektől, akiknek a törvényes alkotmányos költségekre sincs pénzük. A törvény azonban az alkotmányos költségeknek a makszimumát szabta meg. A jelölttől s a választóktól függ, hogy ne menjenek el a makszimumig, sőt ha nekik ugy tetszik — a minimumig se, sőt maradjanak még azon alul is. A rimaszécsi függetlenségi választók ime kimondták, hogy ők a minimumon is alul maradnak, nekik semmi alkotmányos költség nem kell. Azt jelenti ma egy függetlenségi lap, hogy a rimaszécsi kerület függetlenségi pártja határozatilag kimondotta, hogy a függetlenségi eszmék és Fáy István személye iránt való szeretetből kifolyólag a választás alkalmával Fáy Istvántól semmiféle alkotmányos költséget, sőt fuvardijat sem fogad el. Valóban követendő példa más kerületeknek és más pártoknak is.

— **Közigazgatási vizsga**. Az 1900. évi XX. t.-c. 1. §-a értelmében a nagybecskereki közig. tanfolyam hallgatói közül az Aradmegyei jegyzőjelöltek közül *Bán* Simon és *Fóthi* Zoltán sikerrel letették a közigazgatási vizsgálatot.

— **A szociálisták pártszervezkedése**. A szociálista párt vezetősége szintén kiveszi a maga részét abban az országos mozgalomban, mely a jövő országgyülési képviselőválasztásra vonatkozik. A budapesti központi pártvezetőség körözvényt becsájtott ki és azt 50.000 példányban osztotta ki az egész országban. A körözvény felhivja az elvtársakat, hogy a szociálista jelöltek érdekében müködjenek; egyszersmind a pártkasszáról is kivánnak gondoskodni olyképpen, hogy e célra mindenütt gyüjtést rendeznek. Ez azonban kis nehézségbe fog ütközni, mert van egy miniszteri rendelet, mely szerint nyilvános gyüjtés csak a rendőrség előzetes jóváhagyásával eszközölhető, már pedig ezt a jóváhagyást aligha fogják a szociálista elvtársak kieszközölni.

— **Egy szökött fegyenc letartóztatása**. Jó fogást csinált tegnap délelőtt a *kolozsvári* rendőrség. Egész véletlenül kézrekerült egy *Zánk* Gábor nevü hirhedt gonosztevő, ki két évvel ezelőtt szökött meg a deési törvényszék börtönéből, hol többszörös okiratthamisitás miatt két és fél évi fegyházat kellett volna ülnie. Zánkot egy ügyészségi kézbesitő, *Nagy* Sándor ismerte fel, a mint az utcán egy kőmüvessel ment, ki mellett, mint napszámos dolgozott. A birósági kézbesitő ugyanis akkor, mikor Zánk egy fegyenctársával a börtönből megszökött, a deési ügyészség börtönében fogházőr volt és az elitélt éppen az ő keze alól szökött meg. A kopott ruhájú napszámosban azonnal felismerte a megszökött fegyencet Nagy Sándor és az utca sarkáról segitségül hivott rendőrrel hosszas hajsza után el is fogta Zánkot. A megszökött fegyencet beszállitották az ügyészség börtönébe, honnan erős fedezettel Deésre fogják visszavinni.

— **Oktatás a csókolózásban**. Egy Valencic József nevü ur, német „illemtanár", könyvet adott ki a társas érintkezés szabályairól és ebben a következőleg oktat a csókolózásra: „Akik csókolóznak, először szivélyesen egymás szemébe néznek, azután összecsucsoritják ajkukat és megcsókolják egymás homlokát (szülők a gyermekekét) az áldás jeléül; megcsókolják egymásnak először a jobb, azután a balarcát, a száj közelében a szeretet jeléül, vagy a száj közepén csókolják meg egymást — szerelemből. A homlok- és az arc-csók csak annyi ideig tart, a meddig az ember egy, kettő, hármat számol, a szájra adott csóknak azonban annál tovább kell tartania, minél nagyobb a szerelem. Megengedhető, hogy az ember ilyen csók után, de alig észrevehető módon, a nyelvével körülsimitsa a száját. A csók helyét csak akkor szabad letörülni, ha úgynevezett rablott csók volt. Csókolózni mindig tiszta ajkakkal kell, ügyesen, élénken és örömmel, kilélegzés nélkül. Csókolózás közben nem szabad fecsegni és a levegőt befelé kell szivni". Kitünik e szabályokból, hogy csókolózni nem olyan könnyü, a mint az emberek általában hitték, bár viszont az is igaz, hogy azért a szerelmesek Valencic ur utmutatása előtt is általában egymás teljes megelégedésére csókolóztak.

— **Párbaj hegedüvel**. A nagybecskereki „Torontálban" olvassuk: Tegnap este nagy csata szintere volt a kaszinó-kert: két cigányprimás versengett az elsőségért. Mikor már mindkettő kidühöngte magát a „Nyilttérben", akkor végre a cselekvés terére léptek. Bár nem volt kifogástalan, szabályos verseny —

hisz a zeneértő juryt a nagyközönség helyettesitette — mégis eleget tettek a cigánybecsületnek. Először a kihivó fél *Milán* játszott zenekarával, azután a kihivott *Veress* Tóni. Mind a kettő kitett magáért, ugy, hogy abszolut győzelmet egyik sem aratott. Majd a két primás állott ki a sikra — egy szál vonóra Veress kihivása következtében. Elsőnek *Milán* játszott szépen, tetszés mellett, ugy, hogy tapsvihar jutalmazta játékáért, de mikor rágyujtott Veress a „Bihari kesergőjére", majd meg Reményi „Repülj fecském" dalára — a magyar ifjuság, mely addig is a Veress pártján állott, förgetegszerü tombolásban tört ki. Még a zenekarok játsztak ezután föltváltva, Milánék kottából, Veress Tóni meg a — szivéből huzta igazi magyaros hévvel, lelkesedéssel. Végre is Milán bandája összepakolt és *otthagyta a küzdelem helyét* — átengedve azt Veress Tóninak, ki aztán osztatlan lelkesedés között játszott tovább.

— **Katonazene.** Holnap, szombat este a Baross kioszkban katonazene.

— **Vásár után** lehet csak igazán olcsón vásárolni *Porter* Vilmos áruházaiban. A vásárra beszerzett *készletek maradványai* most a lehető legolcsóbban adatnak el. Ajánljuk a fogyasztó közönségnek, hogy használja ki ezen alkalmat.

— **Ujitás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész müvészeti académiai tag mütermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Müvészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhivjuk ezen ujitásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbizásokat.

Agyonlövetés helyett
másfél évi börtön.

(Egy közhuszár fölelevenitett bünügye.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, julius 12.

Érdekes uj lakója van — mint nekünk jelentik — a szegedi Csillagbörtönnek. Egy szelid arcu huszárgyerek, aki másfél évi sulyos börtönre itélt a katonai hadbiróság, mivel gyakorlat közben kardot rántott az őrmesterére s azt sulyosan megkaszabolta. A hadbiróság első izben *agyonlövetés* általi halálra itélte a közhuszárt s ha a király nem könyörül meg a rabon, végre is hajtják a halálos itéletet a fiatal katonán.

A nyiregyházai cs. és kir. huszárezrednél szolgált *Matunok* József közhuszár. Szelid, csendes fiu volt, a kit szerettek följebbvalói. Csupan őrmestere *Szabados* András nem szivelte a fiatal huszárt. Bántotta, büntette és sok izben meg is verte Matunok Józsefet.

Egyszer a nyiregyházai katonai gyakorlótéren gyakorlatozott az őrmester a századával. A hosszu gyakorlatban egyszer nem a vezényszónak megfelelőleg lépett a lóra Matunok huszár. E miatt az őrmester éktelen haragra lobbant. Nekirontott a közhuszárnak s miután erősen leszidta, a kezében levő nádpálcával ütniverni kezdette a katonát. Lecsapott a pálcával a huszár arcára, nyakára és hátára.

A megkinzott legényből ekkor kitört az elkeseredés. Kiugrott a századból, kardot rántott s *megkaszabolta az őrmestert.* A kard sebet hasitott az őrmester arcán, mellén s megsebezte a karját is.

A huszárt ekkor ártalmatlanná tették s megkötözve szállitották be a kaszárnyába. Nehány nap mulva vonatra tették a huszárt, *Kassára* szállitották a III. kerületi honvédhadbiróság fogházába. A télen pedig *Clair* Gyula altábornagy, honvédkerületi parancsnok elnöklésével összeült a hadbiróság és itéletet mondott a huszár fölött. A katonai szolgálati szabályzat 147. szakasza értelmében függelemsértés büntettének elkövetése miatt *agyonlövetés általi halálra itélte.*

A vizsgálat során kiderült, hogy *Szabados* András őrmester kegyetlenül bánt a legénységgel, miért is őt is elitélték. *Lefokozták közhuszárrá s elitélték nyolc hónapi sulyos börtönre.* A közhuszáron azonban végre akarták hajtani az itéletet. Siralomházba szállitották s a kaszárnyában készülődtek a kivégzésre.

Az utolsó napon megérkezett a király kegyelme. Az uralkodó kegyelmét *Bolla* Kálmán altábornagy, honvédfőparancsnoksági segédtiszt táviratilag közölte a kassai hadbirósággal.

A siralomházból ezután visszaszállitották a huszárt a kerületi fogházba. Rövidesen ujból összeült a hadbiróság s annak a tekintetbe vételével, hogy a huszár durva bántalmazás általi heves felindulásban követett el függelem sértést *másfél évi sulyos börtönre itélték.*

A közhuszárt nemrégiben szállitották Szegedre, hogy börtönbüntetését ott letöltse. A legény most az asztalosmühelyben van foglalkoztatva. Nagy szorgalommal dolgozgat ott teljes nap s a többiek őt tartják a legdolgosabb s legügyesebb munkások egyikéneb.

NAPIREND.

Julius 13. Rzombat. Róm. kath. naptár: Jenő, Margit. — Protestáns naptár: Jenő, Margit. — Izraelita naptár: Sabbath, Matoth. — Görög-keleti naptár (junius 30.): 12 apostol. — A nap kél 4 óra 1 perckor, nyugszik 7 óra 37 perckor. — A hold kél 1 óra 30 perckor, nyugszik 5 óra 17 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760·2 milliméter, délután 2 órakor 759·6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C⁰ + 15·5, délután 2 órakor C⁰ + 23·3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor N. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 2 mm.

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hőemelkedés, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságsarol emléktárgyak országos muzeuma (szinház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindonnap 11½—12½ óráig. Helyiség: Ereklyemuzeum helyisege melletti ülésterem.

Julius 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyülése. — Körjegyőválasztás Almáson.

Julius 16. Az aradvárosi szabadelvüpárt végrehajtóbizottságának értekezlete délután 5 órakor (Millennium külön terme.)

Julius 21. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára.

Julius 23. Aradmegye rendkivüli közgyülése délelőtt 9 órakor. — Körorvosválasztás Szemlakon.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, julius 12.

Hüvös éjjelek után a nappal sem elég meleg a buza érési időszakára.

Az aratási munkák általában be vannak fejezve, csak ritka helyen van még kevés visszamaradt árpa és rozs. Jövő héten aratják már a zabot is és megkezdik mindenfelé a hordást, mely buzában már előhaladott állapotban van.

Próba-cséplések megtörténte után jelezhetjük, hogy inkább szorult, mint tele szemü buzánk van, de minősége jó. Eredménye kis kat. holdon 3—5 métermázsa. Alig nehány száz métermázsa gabona behozatal volt.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm sulyegységet véve alapszámitásnak, *korona* értékben:

I-ső minőségü ó-buza 7·10—7·30.
Közép minőségü ó-buza 7·00—7·10.
Uj buza 6·80—7·10.
Tengeri 4·60—4·65.
Uj rozs névleges jegyzés 5·50—5·70.
Uj árpa névleges jegyzés 4·60—4·80.
O zab névleges jegyzés 6·20—6·30.
Az irányzat lanyha.

A nyaraló- és fürdőző közönség

szives figyelmébe ajánlom

40,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

Aradon, Atzél Péter-utcza 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

melyben **minden ujdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható** és a melyben a magyar, német, francia és angol irodalom összes jelesebb termékei képviselve vannak.

A vidékre való elküldésre és visszaszállitásra nézve a legnagyobb kényelemről gondoskodtam. Annyi müvet szolgáltatok ki, amennyi egy hóra elegendő. Az el- és visszaküldés egy lakattal elzárt ládikában történik, amelyben mindannyiszor mellékelve van a nyomtatott és a ládika tetejére ráragasztandó cég-cim, ugy, hogy a kényelmetlen csomagolás, sőt még a cimzés is teljesen mellőzhető.

A könyvek ujak és tiszták.

Az összes jegyzékek ingyen.

Kölcsöndij közönséges havi bérletre **1 korona 20 fillér**, vagy kötetenként fizetve **8 fillér.**

Legujabban érkezett **Szomaházy**: „A szinház", Kozma: Agglegények, Hope: Hentzau, R., Tostoj: Mi tartja fenn az embereket? Loti: Tünőképek, Feuillet: Egy párisi nő története, Vincent: A herceg kisasszony, Városy: Mosolygó lapok, Ortleb: Ügyes varázsló, C. Sylva: Rajzok, Karcag: Macskák, Horváth P.: Fátum.

Németben: Stettenheim Heitere Erinnerungen, Moderner Knigge, Wippchen in Chicago, Karpeles: Heine und Bacharach, Golowin Russische Geheimnisse, Quantner: Die Folter, Die Schand und Ehrenstrafen, Schönthan: Lachende Radlerweld, Hyppokrat: Sexnelle Politik, Nodier Trilby, Georgy: Berliner Range, Zola: Arbeit, Zola: Der Siegeszug, Wagenhofer: Parkett und Beheme, Senden: Unverdorben, Reichenbach: Frau Eva, Droz: Im Ehestand, Prévost: D. Stuid d. Ehebrecherin, Tellman: Schwarze Zöpfe, Urban: Tagebuch einer Kammerjungfer, Schnitzler: Frau Berta Garlau.

Franciában: Montilaud: La ehaire, Tillet: De nos jours, Zola: Le travaille.

A vidék legteljesebb **ifjusági kölcsönkönyvtára**, melyben minden számottevő ifjusági irat; az összes klasszikusok stb., magyar, német és francia nyelven kaphatók, ugyszintén az összes ujdonságok is.

A kölcsöndij a tanuló ifjuságnak 1 hóra **1 kor.**, vagy kötetenként **6 fillér.**

Kiváló tisztelettel: 703

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára Aradon.

Szeszüzlet.

— Julius 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12·80—13·— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 12. —

Magyar elsőrendü: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 76 — 78 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüll sulyban 84 — 86 fillérig, Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 85 — 86 fillérig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 85 — 87 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 84 — 85 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 82 — 83 fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 82 — 83 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerülog a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4o/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Julius 9. napján volt készlet 52,000 darab, Julius 10. napján felhajtatott —78 darab, Julius 10. napján elszállittatott 337 darab, Julius 11. napján maradt készletben 51,741 darab. Uzlet: Kellemesebb.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, julius 12.

Délitőzsde. A buzakinálat mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Kedvező irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba, tartott árakon. Egyéb gabonanemek közül rozs és tengeri változatlan. Időjárás derült, szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.98— 7.99
Rozs októberre	6.78— 6.79
Zab októberre	6.25— 6.26
Tengeri juliusra	5.22— 5.23
Tengeri augusztusra	5.30— 5.31
Tengeri 1902. májusra	4.93— 4.94
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.03— 8.04
Rozs októberre	6.83— 6.84
Zab októberre	6.27— 6.28
Tengeri juliusra	5.05— 5.10
Tengeri augusztusra	5.35— 5.36
Tengeri 1902. májusra	—.——.—
Repcze augusztusra	12.65—12.75

Zárul 5 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	624.—
Magyar hitelrészvény	627.—
Leszámitolóbank részvény	425.—
Rima-Murányi vasmü részvény	420.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	626.50
Közuti vasut	563.—
Városi villamos vasut részvény	278.50

CSARNOK.

A halhatatlanság.

Irta: *Pekár Gyula.*

(Vége.)

IV.

Ahogy volt, lucskosan, csatakosan, még mindig ott ödöngött a külvárosi utcákon. Még mindig nem mert behatolni a nagy Pest belsejébe, melynek távoli fénye ott világitott az esős éjjeli égben, s melynek tompa morajától egyszerre félni kezdett, mint a vészedelemtől. Végre azonban, tolvajként a házak falához simulva, neki indult a városnak. De minden lépten-nyomon lihegve állott meg: mit akar ő itt voltaképp? Mit keres itt az utcákon e zord éjszakán?

— A halhatatlanságot . . . suttogá a szegény ember elhalóan, valami utolsó rajongással, — talán mégis megérhetem . . .

— De hisz te már halott vagy! — kiáltá egy rémes hang benne, — tudja ez az egész város, hogy meghaltál és látod-e, milyen nyugodtan él tovább? . . . Halott vagy, halott!

Olykor már kétkedve tapogatta meg magát; vajjon él-e még igazán? Aztán egyre nagyobb megdöbbenéssel nézett széjjel. Önkéntelenül is a gyász szemmel látható jeleit leste, kereste az utcákon. Semmi, semmi . . . A város olyan volt, mint öt nappal azelőtt, a világ tovább haladt az ő halála felett; emberek jöttek-mentek, — egy vig társaság épp hangosan kacagott fel mellette . . . Megborzadt. És ha ezek az emberek még tudnák, hogy ő nem halt meg igazán! Kezdte érezni, hogy voltaképp nincs joga többet itt közöttük járni. Menekült, mint az üzött vad, nem tudva, hová legyen —

— — — — — — — — — —

Holtfáradtan botlott be abba a káprázatosan kivilágitott kávéházba, hová az irók és ujságirók szoktak volt összegyülni éjfél után. Szemére huzta lucskos kalapját, bebujt egy sarokasztal mögé s egy nagy ujság mögül reszketve várta a történendőket. Éjfél után csakugyan átjött a bohémtársaság az irói körből. Vagy tizenöten foglaltak helyet a nagy kerek asztal körül. Ismerte valamennyit; vagy négy pajtása és három jóbarátja volt közöttük. Azt hitte, föld alá kell sülyednie kinjában, ahogy meglátta őket. De győzött benne a kétségbeesett kiváncsiság. A nembánomság szokott gunyoros hangján beszéltek a bohémek mindenről, mintha csak önmagukat akartá volna felülmulni a cinikus szellemességében, — beszéltek politikáról, irodalomról s mindenekfelett mondtak sok rosszat az asszonyokról . . .

— De hallottátok-e, — kiáltott végre az egyik, — hogy az a buta bácsi, az a Remete, a tengerbe fult bele? Hülye egy halál, mi?

— Csodálom, — felelt valaki — hogy már előbb bele nem fult a saját butasága tengerébe. Szegényke! . . . Grogot rá . .

Nevettek. Nevetett kórusban a négy pajtás és a három jóbarát is. Olyan tisztán látta közönyös arcukat! . . . Aztán más tárgyra tértek. Hát ennyi volt a halotti beszédje? Menekült tovább — — — — — — — — —

Ha már az irodalomban nem halhatatlan, tán' halhatatlan maradt az Ő, a Liliom-királyleány szivében: ezt gondolá s kibotorkált az Andrássy-utra. Megállt a palota előtt s felnézett. Kivilágitva az egész emelet: bál volt odafent s vig zeneszó hallatszott le! — — Nem tudta, mit akar, de felemelt ököllel ment neki a kapunak . . . Már ment felfelé a lépcsőn, midőn lejövő báli vendegekkel találkozott. Rettegve huzódott meg a sötétben.

— Nini, nem Remete volt ez? — suttogá egy ijedt női hang, ahogy mellette elhaladtak. — Jézusom, pedig az meghalt!

— Meghalt? Nem is tudtam, tán haza jár a lelke . . .

Mint az őrült, futott világgá. Futott, nyargalt, mig végre kimerülten rogyott össze az utca sarában.

V.

Hajnalodott már. És ahogy egy száll gyertya mellett ott ült a külvárosi fogadó szegényes asztala előtt: megszállotta Remete Oszkárt a nagy emberi kiábrándultság végzetes békéje. Azok alatt a percek alatt lefoszlott róla minden gyarlóság, emberré lett, aki tisztán látott, tisztán látta, mennyire hiu az emberi törekvés, mennyire elmulik minden e földön s a holtak felett mily kegyetlen közönynyel gördül tova a világ kereke! Vanitatum vanitas . . .

Nézte azt az előtte fekvő iv papirost, melyre a róla szóló ujságszeletkéket tüzte volt fel. Hát ennyi az ő hathatatlansága?! Észelősen kacagott fel; összegyürte markában az ivet s megvetően dobta a sarokba.

De mi feküdt az alatt a lap papiros alatt? Gyászjelentésének egy utolsó nyomtatott példánya. Megdöbbent, mintha birája szemébe pillantott volna. Egy percre azt hitte, még menekülhet, fel is ugrott. de a rettenetes fekete betük parancsolóan tartották vissza.

És akkor elkezdte olvasni százszor is egymásután: Remete Oszkár meghalt március 20-án . . . Meghalt, meghalt, meghalt . . . Ez a hét fekete betü rettenetes táncot jár előtte.

— Hát nem hallod, — orditá a benső hang, — hogy meghaltál? Öt napja halva vagy és mégis élsz? Mit keressz itt az élők közt? Siess! . . .

Akár csak megbabonázták volna, szófogadóan fordult meg s lépett a bőröndjéhez. Zsibbadt kézzel vette ki revolverét Aztán még egyszer a gyászjelentésre nézett.

— Meghalt, meghalt! — Siess, siess! — hallá.

S ekkor, mint az olyan ember, aki minden áron be akarja hozni a mulasztását, — hirtelen maga felé forditá a pisztolyt . . .

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		**Erdely felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat delelőtt	8.08
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Julius 12. —

Fehér Kereszt szálloda. Teraorovits M. ezredorvos Budapest. — Erdélyi Iván birtokos Réthalom. Nerich Adolf utazó Bécs. — Suman Péter utazó Bécs. — Nagy Győző ezredes Szeged. — Ungar Pál utazó Bécs. — Melitzer Lorenc utazó Bécs. — Doviacsek Nándor mészáros Budapest. — Glück Jakab magánzó Budapest. — Floschner József utazó Budapest. — Révész Imréné magánzónő Nagyvárad. — Hoffman Rezső utazó Bécs.

Szinház Uj-Aradon,
a Martini-féle sörcsarnokban.

Bérlet. 6. szám.

Szombaton, 1901. évi julius hó 13-án

A szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták: Meilhac és Halévy. Zenéjét szerzette: Offenbach J. Franciából forditotta: Latabár E.

SZEMÉLYEK:

Páris	Boda Ferenc.	Orestes	Gáspár M.
Menelaus	Gáspár J.	Pilades	Vetésiné G.
Helena, neje	Ferenciné.	Calchas	Vetési D.
Agamemnon	Várady J.	Achilies	Erdélyi R.
Clitemnestra	Rózsáné K.	Ajax	Ifj Gáspár J.

Kezdete 8 órakor.

NYILTTÉR.*

A

szinházi zenekar

MA

KÁNYA GÉZA

sörcsarnokának kerthelyiségében

nagy hangversenyt

rendez.

Szabad bemenet.

A szinházi szünetek alatt a fenti zenekar minden **szerda, szombat és vasárnapon** hangversenyt rendez.

Ma szombaton, f. é. julius hó 13-án

és a következő napokon a

KÖZPONTI SZÁLLODA

kerthelyiségében

A HIRES DUNA-GYÖNGYE:

nói-zenekar

Zvilling Paula k. a. vezetése alatt

NAGY

HANGVERSENYT

tart.

A társulat 5 női tagból áll.

Kezdete 8 órakor. — Szabad bemenet.

Kitünő konyha. Hamisitatlan borok.

Bővebbet a falragaszok.

Számos látogatást kér

Nagy Lajos,

926 bérlő.

13701—1901.

Pályázati hirdetés.

A budapesti m. kir. kertészeti tanintézet kertész-képző hároméves tanfolyamára való felvétel tárgyában Arad sz. kir. város közönsége által létesitett alapitványi helyre.

Pályázati kellékek: a) Legalább 16 éves, legfeljebb 20 éves életkor, mely születési okmánynyal igazolandó.

b) Orvosi bizonyitvány arról, hogy a pályázónak ép, erős testalkata van, teljesen egészséges, védhimlővel ujra be van oltva, undoritó vagy fertőző betegségben nem szenved, látóképessége mindkét szemén külön-külön és együttvéve kifogástalan, nem tulságosan közel- vagy távollátó és ezenkivül hallószerve is teljesen ép. (A felvett tanulót belépésekor az intézet orvosa is felülvizsgálja.)

c) Iskolai bizonyitvány négy közép- vagy polgári iskolai osztály sikeres elvégzéséről.

d) Hiteles bizonyitvány arról, hogy folyamodó a négy középiskolai osztály elvégzése után valamely nagyobb kertészetben egyfolytában két évet mint kertésztanuló töltött és a kertészeti foglalkozáshoz szükséges képességet tanusitott. Előnyben részesül az, kinek kertészsegédi képesitése is van.

e) Hatósági bizonyitvány arról, hogy pályázó büntetlen multu és kifogásolatlan magaviseletü.

f) A szülő vagy gyám hiteles nyilatkozata arról, hogy a felvett tanulót a szükséges ruházattal és taneszközökkel a tanfolyam egész tartamára ellátja a saját költségén.

g) Pályázhat minden Aradon született és Aradon illetőséggel biró tanuló, a ki az előbbeni pontokban körülirt feltételeknek megfelelni képes. Az alapitványi helyre felvett tanuló az intézettől kap szállást, élelmezést, mosást, fütést, világitást és tanitást, sőt betegség esetében, kivévén a kórházi ápolást igénylő betegségeket, orvosi segélyt és gyógyszereket is. Jelen pályázati feltételek szerint felszerelendő kérvények 1901. évi julius hó 20-ig bezárólag Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában nyujtandók be.

Megjegyeztetik, hogy a felvételhez megkivántató két évi gyakorlat megszerezhetése érdekében a földmivelésügyi m. kir. miniszter a felveendő ifjak számára az állami kertészetek közül a kolozs-monostori m. k. gazdasági tanintézet kertészetét jelölte ki ily előkészitő intézetül.

A nem állami tulajdonban lévő kertészetek birtokosai közül pedig József cs. és kir. főherczeg ur ő fensége volt kegyes megengedni, hogy alcsuthi (Fejér-m.) kertészetébe ily ifjak a gyakorlati két évre felvétessenek.

Természetes azonban, hogy az itt fel nem emlitett és szintén szakképzett főkertész vezetése alatt álló többi állami és magánkertészetekben — gyakorlati foglalkozásban — eltöltött két év, illetve az ezen kertészetek vezetői részéről kiállitott bizonyitvány a kertészeti tanintézetbe való felvételre szintén megfelelő hatálylyal bir.

A két évi gyakorlatra való felvétel iránti kérvények (keresztlevéllel, a középiskola IV-dik osztályának sikeres elvégzéséről szóló bizonyitványnyal és szülői beleegyező nyilatkozattal) felszerelve s szabályszerüen bélyegezve közvetlenül a földmivelésügyi m. k. miniszterhez, illetve a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához, vagy a cs. és kir. főherczegi központi uradalmi igazgatósághoz — Alcsuthra — intézendők.

A főherczegi kertészetben a gyakornokok lakást és ellátást, az államiakban lakást és 120 fillér napibért kapnak.

Aradon, 1901. évi junius hó 15. napján.

A városi tanács.

305—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke több városi földterületnek 1901. évi október hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt **folyó évi julius hó 22-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási-ár:

1. A jelenleg Bolyos István által bérelt Sztupin réti $98^{227}/_{1100}$ holdra nézve holdanként 17 kor. 20 fill. évi bér.

2. A jelenleg Glück Károly által bérelt Balta Mika dülőbeli $73^{148}/_{1100}$ hold földre nézve 23 kor. 40 fill. holdankénti évi bér.

3. A jelenleg Gruber Gyula által bérelt szurduk dülőbeli $45^{647}/_{1100}$ hold földre nézve 14 kor. holdankénti évi bér.

4. A jelenleg Igaz István által bérelt nagylegelőbeli 57—60. sz. $20^{64}/_{1100}$ hold földre nézve 33 kor. évi bér.

5. A jelenleg Jovanov Trifu által bérelt versenytéri 1—46. számu $21^{350}/_{1100}$ hold földre 40 kor. holdankénti évi bér.

6. A jelenleg ifju Kristyóri János által bérelt 3. sz. 51, illetve $49^{796}/_{1100}$ hold földre 38 kor. 50 fill, évi bér.

7. A jelenleg Putarity Gavra által bérelt nagykaszáló dülőbeli 100 hold földre 25 kor. 60 fill. holdankénti évi bér.

8. A jelenleg Stern Sándor által bérelt a simándi ut mellett fekvő $5^{427}/_{1100}$ hold földre 20 kor. 20 fill. holdankénti évi bér.

9. A jelenleg Virágos István által bérelt Balta Mika dülőbeli $8^{795}/_{1100}$ hold földre 18 kor. 20 fill. holdankénti évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni a szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénzmellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi julius hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

M. kir. államvasutak üzletv. Szeged.

21287—1901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a rumai felvételi épület és áruraktár kibővitése és a kibővitéssel kapcsolatos átalakitási munkáinak végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, egységárjegyzék, szerződési tervezet, ajánlati minta és pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Szegeden a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási és épitési osztályában és a mitroviczai osztálymérnökségnél megtekinthetők.

Ajánlatok legkésőbb **1901. évi julius hó 18-án déli 12 óráig** nyujtandók be a szegedi üzletvezetőség titkárságánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a rumai felvételi épület és raktár kibővitésére."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon, 1901. évi julius hó 17-én déli 12 óráig 650 kor., azaz hatszázötven korona teendő le mint bánatpénz a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerint számittatnak, de soha névértéken felül.

Csak idejében beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta utján beérkezett ajánlatok és bánatpénzek tértivénynyel adandók fel.

Szeged, 1901. junius hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

304—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a siketnéma iskola kibővitésével kapcsolatos berendezési tárgyak elkészitése iránt **folyó évi julius hó 15-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1255 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi julius hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

291/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a fa- és fémipari iskola külső ablakai kétszeri és a belső szárnyak egyszeri festése iránt **folyó évi julius hó 15-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 336 kor. 50 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi julius hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

M. kir. Államvasutak üzletv Aradon.

19484—1901. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

Vöröstorony állomáson át a nemzetközi forgalom előreláthatólag f. é. augusztus hó 1-én megnyitandó lévén, a magyar királyi államvasutak Vöröstorony állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi augusztus hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számitott 3 éven át, vagyis 1904. évi julius hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kivánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a vöröstoronyi pályavendéglő bérletére" feliratu boritékba zárt ajánlatok lepecsételve **1901. évi julius hó 20-án déli 12 óráig** alulirott üzletvezetőség általános (I) osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi julius hó 19-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1901. évi julins hó 6-án.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnyomást nem dijazunk.)

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kenczeraktárak

ARADON,

József főherczeg-ut 12. és Ferray-utcza 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymázakat s minden e szakmába vágó czikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készitője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. **1 kgr. 90 kr.**

Vidéki rendelések postafordultával.

Árverési hirdetmény.

Melynél fogva alulirott urbéres bizottsági elnök részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint Solymos urbéres község tulajdonát képező összes kőbányák **f. év augusztus hó 20-án d. e. 10 órakor** a solymosi körjegyzői irodában nyilt árverésen legtöbbet igérőnek haszonbérbe fognak adatni hat egymás után következő évre.

Mely árverésre árverelni szándékozók ezuton meghivatnak.

Kikiáltási ár, mint évi bér 2000 korona, Kettő ezer korona.

Solymos, 1901. julius 4.

Bocsku Joan,
urb. biz. elnök.

2788—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A battonyai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Szabó István végrehajtatónak, Horváth Mária végrehajtást szenvedő elleni 99 korona 60 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék, (a battonyai kir. járásbiróság) területén lévő a kunágotai 693. sz. tjkvben fekvő A.+ 95. hrzi számu ingatlanra az árverést 1000 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órakor** Kunágota községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 100 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1901. évi junius hó 21-ik napján.

A battonyai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

925 **Battonyai kir. albiró.**

Uj-Aradon

egy udvari és egy utczai

raktár

augusztus hó 1-től

bérbeadandó.

Zibes Károly.

907 Pásztor-utcza 16.

Ha hull a haja!

használjon

Kossuth-féle

haj-essentiát

(T. Capillorum)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen, kitünő haj-ápoló szer.

Ára 4 korona.

Kapható a megváltóhoz czimzett gyógyszertárban 916

M.-RADNÁN.

Üzletfeloszlatás és végeladás!

A férfi-divat, czipő- és kalapüzletem feloszlatása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és a raktáron lévő czikkek, férfi-, női- és gyermek-czipők, kalapok, ingek és nyakkendők, egyenruha czikkek stb. minden elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este 8 óráig történik.

Tisztelettel: 931

Márkus Lajos.

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrássy-tér 15.

„Balf kénes iszapfürdő"

Sopron mellett,

a hasonnevü vasuti állomás közvetlen tőszomszédságában.

Télen és nyáron nyitva.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörü völgyben terül el. Pormentes ozondus levegő.

Javalva van: izom és izületi csuz, csuzos hüdések, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használtatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhirü Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénesvizfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkivüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhizás ellen. **Szénsavas pezsgőfürdők** szivi- és idegbajok ellen, dr. Reitlerféle **forrólég készülékek. Hidegvizgyógyintézet.** Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett **állandó munkás sanatorium**, mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/VI. számu rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönben a betegsegélyző pénztárak figyelmébe ajánltatott. A m. kir. államvasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat czéljából. Ezen munkás sanatorium betegei napi 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takaritás, világitás és a meleg kénes fürdők használatát élvezik.

Ivó kurául a kénes savanyuvizforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitünő gyógyhatásu **lithiumos savanyuvizforrás** lesz használva, mely utóbbi savanyuviz 25 üvegje (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágositással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága,** vagy a tulajdonos **Med. dr. Wosinski István.** Posta, vasuti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

KOCH DÁNIEL

kerékpar és varrógépraktár, villanyos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utcza 42.

Nagy javitó-mühely!

Mindennemü

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

Árlejtési hirdetés.

Ó-Paulis községnek megyetörvényhatóságilag 2144 kor. 07 fillér költséggel épittetni engedélyezett vassodronyos kötelü marosi komp épitése iránt **folyó hó 18-án délelőtt 8 órakor** Ó-Paulis község házánál árlejtés fog tartatni, amelyhez vállalkozók ezennel meghivatnak.

Az árlejtési feltételek a község jegyzőjénél a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Kelt Ó-Paulison, 1901. julius hó 12-én. 937

A község elöljárósága.

2658—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Soborsini takarékpénztár végrehajtatónak Paroán Alexa szelistyei lakos végrehajtást szenvedő elleni 800 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. járásbiróság területén lévő, a szelistyei 12. sz. tjkvben A. I. 1—7. hrzi sz. 26., 27. hrzi számu beltelkes ház és 161., 229., 273/a., 282. és 392. hrzi sz. 1/8 telek külsőségre az árverést 704 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi szeptember hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor** Szelistye községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 70 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt M.-Radna, 1901. évi junius hó 11-ik napján.

A m.-radnai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Polgár,
938 kir. albiró.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája.